भावनगरप्राचीनशोधसंग्रह

भाग पेहेलो.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

विक्रम संवत १९४२.

शालीवाहन शाके १८०७.

इसवीसन १८८५.

[illegible]गर:

[illegible] छापखानामां छाप्युं.

प्रस्तावना.

भावनगर संस्थाननो इतिहास रचवाना काममां ते संस्थानना राज्यकर्त्ता गोहिलोए प्रथम क्यांहां क्यांहां राज्य करेलुं अने सौराष्ट्रमां क्यारे आव्या ते संबंधीनो खात्रीपूर्वक शोध करवा नामदार महाराजा साहेब सर तख्तसिंहजी, के. सी. एस. आइ., ए प्राचीन शोध खातुं स्थाप्युंछे. ते खाता तरफथी काठियावाड प्रांतना पूर्वमां भावनगर, गोघाथी पश्चिममां द्वारकां सुधी, अने दक्षिणमां दिवथी आरंभी उत्तरमां मारवाडना खेडगढ, बाडमेर अने मेवाडना उदयपुर सुधी ज्यांहां ज्यांहां गोहिलोना लेखो मळवानो संभव जणायो त्यांहां त्यांहां ते शोध करवाने लायक माणसो मोकल्यां, तेमने मळी आव्या तेवा सर्व शिलालेखोनी नकलो दावी लीधी, अने शिक्काओनो संग्रह कर्यो. ते शोधना तपासमां गोहिलो संबंधीनी हकीकत साथे बीजी पण परचुरण प्रशस्तिओ अने प्राचीन शाहावंश अने गुप्तादि समयना केटलाक शिक्काओनो संग्रह थयोछे. तेमांथी हालमां गोहिलोने लगता शिलालेखोनो संग्रह आ प्रथम भागमां छपावी प्रगट कर्योछे. ते उपरथी आशा रहेछे जे आ, ऐतिहासिक सा-मग्री संग्रह कर्त्ताओने उपयोगी थशे.

आ पुस्तकमां दाखल करेला लेखोनुं प्रथम विवेचन, पछीथी प्रशस्तिनी दाबेली नकल (असल लिपीमां) अने ते पछी तेनुं अक्षरांतर, अने छेवट गूजराती तथा अंग्रेजी भाषांतर ए रीते आपेलुंछे.

आ पुस्तकमां उपर प्रमाणे जे लेखोनुं वर्णन आप्युंछे ए सिवाय बीजा जे शिला लेखो आज सुधीमां मळी आव्याछे तेमांना केटलाएक सारा लेखोनी यादी पण दाखल करेलीछे.

आ प्राचीन शोध संग्रह करी तेनी रचना करवामां ए खाताना प्रावीण मेहेरबान कर्नल वोटसन साहेबे वखतोवखत पोतानी अमुल्य सूचनाथी जे मदद करीछे ते खाते तेमनो आ जगोए आभार मानवामां आवेछे, तेमज प्राचीन शोधमां प्रविण प्रख्यात डाक्टर भगवानलाल इंद्रजी पंडित अने मिस्तर जमशेदजी नवरोजी उनवाळा, एम. ए., एओए जे सहायता अने सलाह आपेलीछे तेथी तेमनो उपकार मानवामां आवेछे.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

Inscription on the Sodhali (Sodhadi) Wava Tank at Mangrol (Mangalpur). Samvat (Vikram) 1202. (A.D. 1146).

मांगरोळनी सोढली वा० सोढडी वावनो शीला लेख वि० संवत् १२०२ (ई० स० ११४६)

सौराष्ट्र अथवा सोरठ प्रांतनी राजधानी जुनागढ जे गिरनार पर्वतनी पासेछे; तेनी नैऋत खुणमां आशरे वीश गाउ उपर मांगरोळ नामनो मोहोटो आबाद कस्बो आवेलोछे; जेनुं प्राचीन नाम पुरातन लेखो अने ग्रंथोमां मंगळपुर लखेलुं मालुम पडेछे·

ए कस्बाना कोटनो पश्चिम भणीनो दरवाजो जे गादीना नामथी ओळखायछे, त्यांथी शेहेरमां प्रवेशकरी पचीश त्रीश कदम चाल्यापछी डाबीबाजुए रस्तो वळेछे; ते जगाए एक पुरातन गंजावर वाव जोवामां आवे छे. तेमां उतरतां तेनी जमणी बाजुनी भींतमां संस्कृत भाषामां देवनागरी अक्षरथी लखेलो शिला लेख दृष्टीअे पडेछे·

ए लेखनी शिला चणतरमां आवीजवाथी तेनी जाडाइ अथवा तेनुं दळ केटलुं छे ते चोकस कही शकातुं नथी, परंतु तेनी देखाती सपाटी मापी जोतां लंबाइमां दोढ फुट अने पोहोळाइमां एक फुट त्रण ईंच करतां कांई वधती मालुम पडेछे

आ लेख अथवा प्रशस्तीमां गद्य पद्यमां लखेली बधी मळीने साडी चोवीस पंक्तिओछे; अने ते बधी साबेत होवाथी साफ अने

स्पष्ट वंचायछे. अनाडी लोकोओ आवा जाणवा जोग लेखो घणे ठे-काणे अटकचाळापणाथी टोची बिगाडी नाख्यानी फरीआद ग्रंथोमां अने चोपानीआमां आपणे वारंवार दिलगिरी साथ वांचीए छीए, पण सारा भाग्ये आ ईतिहासिक उपयोगी प्रशस्तीने एवा अज्ञानीओना हाथथी कशुं नुकशान पहोचेलुं जणातुं नथी. लेखना आरंभथी आठ लींटीसुधी श्लोको लखीने हकीकत वर्णवेलीछे, त्यार पछी गद्यमां ए हकीकतनो संबंध चालु राखेलोछे. छेवट फरी श्लोको आवेछे. एम अवार नवार लखी प्रशस्ती पुरी करेलीछे.

आ लेख विषे आश्चर्यकारक ए छे के, ए सोढडी वावनी देवा-लमां प्रशस्ती तरीके चणीलीधोछे, छतां तेना संबंधमां कशी हकीकत तेमांथी निकळती नथी. ते उपरथी अटकळ करवामां आवेछे के ए लेख पाछळथी कोईए उपयोगी धारी तेमां चणावी लीधो हशे. ए सोढडी वावमां बीजो टुंको संस्कृत लेख संवत् १३७५ (ई० स० १३१९) नो चोडेलोछे, तेमां ए वाव बंधावनार मोढ ज्ञाती वली सोढलनुं नाम लखेलुंछे, अने तेनानाम उपरथी एनुं नाम अद्यापी सुधी सोढली वाव कहेवायछे. कदापी वली सोढल संवत् १३७५ (ई० स० १३१९) मां वाव बंधावतो हतो ते काळें अथवा ते अगाउ ए प्रशस्ती तेनी असल जगामांथी काळना घसाराए निकळी पडीने भागी तुटी जवानी धास्तीमां आवेलीछे, एवुं जाणवाथी त्यांहांथी मंगावी तेणें आंही च-णावी लीधी होय ए वात पण मानवा योग्य जणायछे.

सोढडी वाव बंधावनारे पोतानुं नाम तथा वाव बंधाववानो संवत् १३७५ (ई० स० १३१९) नो पोताना लेखमां जणाव्योछे, पण आ प्रशस्ती उपरनो लेख संवत् १२०२ (ई० स० ११४६)

नोछे, तेथी आ प्रशस्ती एकसो तोंतेर (१७३) वर्ष अगाउनी ठरे छे. आ वात उपरथी पण सिद्ध थाय छेके, ए प्रशस्ती पाछलथी कोईए वावमां चणावी लीधी हशे.

आ सघळी कल्पना छे, पण कोणे अने कईसालमां ए प्रशस्ती शा कारण माटे त्याहांथी अहीं आणी हशे, ए खात्री लायक प्रमाणथी निश्चय करवुं घणुंज अघरुं काम जणाय छे.

मांगरोळथी आशरे छ गाउ उपर चोरवाड नामनुं गाम जे नागरवेलनां उत्तम पाननी पेदाश माटे विख्यात छे, तेनी सीममां सहजिगेश्वर जे हाल जागेश्वर महादेव कहेवाय छे, ते तथा तेनी पासेनो देगुयावाव जे हाल डेर वाव ए नामथी ओळखायछे. ते संबंधी ए प्रशस्तीमां हकीकत लखेलीछे. ए स्थलो बतावबा माटे प्रशस्ती रचनारे तेमां लख्युछे के, तेओ विसणवेली गामना मार्गनी सामां आवेलां छे. ते प्रमाणे चोरवाडथी हालना वीसणवेल जावाना मार्गनी सामां बणे दरजे मळतां आवेछे.

सोरठ प्रांतमां साहार नामनो रजपुत गोहिल वंशमां थयो अने तेहेनो पुत्र सहाजिग अणहिलवाडना सोळंकी वंशना प्रतापी कुमारपाळनी फोजनो रक्षण करनार हतो एवुं ए प्रशस्तीना अर्थथी जणायछे, वळी तेमां लखेछेके तेमना पुत्रो सोरठनुं रक्षण करवामां समर्थ हता ते मांहेनो सोमराज पुन्यवान तेमज शूरवीर हतो तेणे पोताना पीताना पुन्यार्थे सहाजिगेश्वर महादेवनी स्थापना कीधी; अने तेमनो मोहोटो भाई मूलुक जे सोराष्ट्र देशनो नायक हतो तेणे, सोमराजें स्थापेला सहजिगेश्वरनी धूपदीप वगेरे अखंड पुजा थवा माटे खुशकी अकात उपर केटलाएक लागा बांधी आप्या ईत्यादी लख्युंछे.

चोरवाड, लाठोदरा, तलारा (हालनुं तलोदरा), वलेज अने वन्थली (वामनस्थली) मां पण केटली एक तरेहना, देव मंदीरनो खर्च चलाववा माटे लागा वांधी आप्या हता. देगुयावाव (तेनी पेदाश) चोरवाडना महाजने राजाना अनुमतथी सहजिगेश्वरना मंदिरमां अर्पण करी हती. साहार अने तेना वंशना गोहिल रजपुतो सोरठमां पूर्ण सत्ताधारी हता एवुं आ प्रशस्तीथी सिद्ध थाय छे.

आ लेख संस्कृत भाषामां लखेलो छे तथापि ते काळे चालता प्राकृत वोलो वणे ठेकाणे वापरेला छे तेनो खुलासो करवो मुशकेल छे. नागरवेलना पाननी जकात संवंधी केरी, वाटुया, बीडहरा इत्यादि शब्दो लखी ते उपर जकातनो दर कार्पापणथी लखेलोछे. केरी, वाटुया वगेरे ए पाननी संख्या अथवा जे स्थळोमांथी ते उत्पन्न थतां ते उपरथी तेनां नामो हतां केशी रीते! एविषे हाल कोई रीते चोकस करी शकातुं नथी. तेमज वळी आगरनी बाबतमां खुंटी, तखराळी अने हांसा एवा बोलो वापरेला छे तेनो पण खुलासो करी शकातो नथी.

कार्षापण ए नामनो मुल्यवाचक शब्द जोतां ते काळे वपरातुं अे नाणुं हशे; पण ते तांबानुं के रुपानुं हतुं ते जाणवामां अव्युं नथी, पण द्रम नाणानी कीमतनो सोळमो भाग होवानुं "शब्द स्तोम महानीधि" ए नामना कोषना आधारथी जणाय छे.

लेखनी समाप्ती विषे विक्रम संवत् साथे श्री सींह संवत् लखेलोछे ए श्री सींहनुं नाम पोरवंरना एक लेखमांथी मळी आवेछे; तेमां तेने सोराष्ट्रनो मंडळेश्वरकरी लखेलोछे; परंतु पाछळथी ते विशेष सत्ताधारी थयानंतर विक्रम संवत् ११७० (ई० स १११४) थी पोताना

नो संवत् तेणे चलाव्यो होय तेम जणायछे. आ श्री सींहनो
नू वेरावळमां हरसिद्धीमातानी जगामांना शिलालेखमां लखेलोछे;
न आ संवत् बराबर मळतो आवे छे.

आ लेखना लखावनार उपर लखेला प्रतापि सत्ताधारी गोहिल मूलुके पाशुपताचार्य सर्वज्ञ पंडित पासे आ प्रशस्ती रचावी छे.

मांगरोलनी सोढडी वावना लेखनुं अक्षरांतर.

(१) ॥ उँ ॥ उँ नमः शिवाय ॥ मुकुटः स हरस्य पातु वः शशिपंकेरुहकंदकांक्षया ॥ [1]गंगनादचिरेण य

(२) त्र सा सुरहंसीव पपात जान्हवी ॥ कृत्वा राज्य मुपारम न्नरपतिः श्रीसिद्धराजो यदा दैवादुत्तम

(३) कीर्त्तिमंडितमहीपृष्टो गरिष्टो गुणैः ॥ आचक्राम ऋगित्य (जटित्य) चिंत्यमहिमातद्राज्यसिंहासनं श्रीमा

(४) नेष कुमारपालनृपतिः पुण्यप्ररूढोदयः ॥ राज्ये मुष्य महीभुजो भव दिहं[2] श्रीगूहिला

(५) स्यान्वये श्रीसाहार इति प्रभूतगरिमाधारो धरामंडनं ॥ चौलुक्यांगानिगूहकः सहजिगः स्या

(६) त स्तनूज स्तत स्ततपुन्ना बलिनो बभूवु रवनौ सौराष्ट्ररक्षा क्षमाः ॥ एषा मेकतमो वीरः सोम

---

१ ग. २ ह.

डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर

(७) राज इति क्षितौ ॥ विख्यातो विदधे देवं पितु र्नाम्ना महे[१]
॥ श्रीसोमनाथदेवस्य जगत्यां पू
(८) ण्यवृद्धये ॥ इंदुकुंदयशा श्चक्रे कीर्तिमेरुसमाश्रितं[२] ॥ पूजा
मस्य देवस्य भ्राता ज्येष्ठो स्य मूलुकः॥
(९) सुराष्ट्रानायकः प्रादा च्छासनं कुलशासनं ॥ठं० श्रीसहजिग
पुत्र ठ० श्रीमूलुकेन श्रीसहजिगे
(१०) श्वरदेवस्या नवरतपंचोपचारपूजाहेतोः श्रीमन्मंगलपुरशुल्क
मंडपिकायां दिनंप्रति कौ १
(११) तथा तलारा भाव्यमध्यात् दिनं प्रति का १ तथा बलीवर्दछा
टमाणकाभाव्ये (छा) टां प्रति का १ क
(१२) णभृतगडकं प्रति का ४ तथा रासभछाटां प्रति का०॥ तथा स
मस्तलेकेन निःशेप वह्लीकारै
(१३) श्च पत्रभरां वीडहरा केरी वाटुया प्रभृतीनां प्रत्येकं का०॥तथा
पत्रभृतउंटभरकं प्रति का २॥
(१४) तथा पत्रभृतगंत्रीं प्रति द्रं १ क्षेत्रं प्रति उच्चताभाव्ये का १
तथा आगर मध्ये खुंटितिखरालिहासाप्रति
(१५) का०। तथा अनयै व स्थित्या चोरुयावडे वलइजे च ग्राह्यं॥
तथा लाठिवद्रापथके वहंतशुल्कमंडपि
(१६) कामध्यात् दिनं प्रति ठ० श्रीमूलुकेन रूपकैकः प्रदत्तः॥
तथा चोरूयावडे न्यसमस्त वृहत्पुरुषे रे
(१७) कमतीभूय चतुराघाटनविशुद्धा यथा प्रसिद्धपरिभोगा सवृक्ष
मालाकुला वीसणवेलीग्रामामार्गेस

---

१ तिं   २ तां   ३ ठाकोर   ४ कार्पापण   ५ द्रम   ६ तथा

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

संस्थान भावनगरना प्राचीन शोध खातामां जे जे लेखोनो संग्रह थयोछे तेनुं सूची पत्र.

नंबर.	लेख कये स्थळेथी मळ्यो	भाषा अने लिपी.	कया संवतनो लेख.	लेखनी टुंक मतलब.
	मेवाडना लेखो.			
१.	राणपुरनो लेख.	संस्कृत बाळबोधलिपी	विक्रम संवत् १४९६	मेवाडमां राजाधीराज बापाजी गुहिल, भोज, सील, कालभोज, भार्तृभट, महायक, खुमाण, अलट, नरवाहन, शक्तिकुमार, शुचीवर्म, योगराज, वैरट, वंशपाळ इत्यादि पछी ४२ मी पेढीए कुंभाराणा सुधीनी वंशावळीछे.
२.	राजनगर अने कांकरोळी वचेना रायसागर तळावनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १७३२	आदिनारायणथी १४२ मी पेढीए विजयभूपसूर्यवंशी राजा थयो इत्यादिपुराण अने महाभारतमांथी वंशावळी लखीछे.

३.	राजनगर अने कांकारोळी वचेना तळावनो लेख.	संस्कृत बाल-बोध	विक्रम संवत् १७३२	एमां विजयभूपथी लईने चित्रोडनी गादीपर थएला सर्व राजा तथा ते पछी उदयपुरनी गादीए थएला सर्व राजाओनी वंशावळी लखीछे ने छेवट, "राणा,,पद मेळवनार राहपजी सुधीनी वंशावळीछे.
४	उदयपुर पासेना एक लींगजी महादेवनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५९२	नरहरी नामना सन्यासीए उत्तम जलधाराओ अने सन्यासीओने रहेवायोग्य विशाळ धर्मशाळाओ करावी.
५	उदयपुर पासेना एक लींमजीमां नाथाना मंदीरनी प्रशस्ती.	॥ जुनी बाल बोध	विक्रम संवत् १०२८	उदयपुरना राणाना पूर्वज बापा रावळना वंशमां नरवाहन थया तेणे एकलिंगजीमां शिवाळय बंधाव्युं जेमां कैलास भूलीजइनें शिवजी रह्या.
६	उदयपुर पासेना एक लिंगजीमां बापारावळनी देरीना स्थंभनी प्रशस्ती.	॥ बाल-बोध	विक्रम संवत् १८०८	गुंसाइ श्री प्रकाशानंदजीए बापानी देरीमां स्थंभ कराव्यो.

७.	उदयपुरनी पासे दक्षिणामूर्तिना देवळमांनो लेख.	संस्कृत बाल-बोध	विक्रम संवत १७७०	उदयपुरना महाराणा संगरामसिंहजीना वखतमां पोते दक्षिणामूर्तिनुं देवळ करावीने तेनी पासे सुंदरवाव करावी.
८.	उदयपुरथी अेकमाइल छेटे हस्तमाताना पगथिया परनो लेख.	॥ जुनीबा लबोध		(उदयपुरना राणाना वंशज) शक्तिकुमारनो कीर्तिवरमा राजाथयो तेनाकुळमां नरवाहन राजाथयो तेणे ब्राह्मणोने घणां दान आप्यां विगेरे.
९.	उदयपुरना सारणेश्वर माहादेवना देवलमांनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १०१०	राणी महालक्ष्मीनोपुत्र अलट तेना गुंदल, शोढल, सिद्ध ने सोलुके सहित नरवाहननामे हतो तथा सांधिविग्रहिक दुर्लभराय अने मातृदेवेसहित तदुदेव एओए वाराहमूर्तिनुं स्थापनकरी लागा बांधी आप्या.
१०.	नारलाइनो लेख.	॥ बाल-बोध	विक्रम संवत् १५९७	शिलादित्यना वंशमां गुहिदत्त राउल अने बापा अने खुमाण आदिना वंशमां राणा कुंभकरणना पुत्र रायगनुं विजयरा

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

				ज्य हतुं त्यारे तेना पुत्रे पृथीराजना वखतमां जैन मंदीर कराव्युं.
११.	नागदामां अदबदनाथजींनी पलोंठीनोलेख.	संस्कृत बाल बोध	विक्रम संवत १४९४	उदयपुरना महाराणा कुंभकरणना विजयराज वखते पोताना सर्व परीवार साहेत शा० साहणें पोताना हाथे संपादन करेला धननें सफळ करवा तारु श्री शांतिनाथ नरवरनी अद्भुत मूर्ति करावी.
	मारवाडना लेखो.			
१२.	नाडोळ गामना शिवालयमां स्थंभ उपरनोलेख.	॥ जुनोबाल बोध	विक्रम संवत १२००	प्रथीराज आदि राजमंडळे सेवेलमान समर्थ राजा रायपाळना विजयराज वखतें कर्णाटक देशना रायपाटुने उवंच पाटणमां देवपुजा माटे हळ दान कर्यां.
१३.	नाडोळ गामना शिवालयमां स्थंभ उपरनो लेख.	॥	विक्रम संवत ११४७	महाराजाधीराज जोजलदेवे सर्व देवोनां मुख्य [illegible] स्वामी आदि [illegible] व्यवहार [illegible] लखेलो छे.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

१४.	रतनपुर ताबे जोधपुर-ना आदिनाथना देवळना स्थंभनो लेख.	संस्कृत बालबोधलिपी	विक्रम संवत् १३४६	ओसवाळ नातना महीलणनो स्त्री महलदेवीए पोताना कल्याणसारु श्री आदिनाथनी पुजा अने कल्याणिक यात्रा माटे ३० द्रमो मुक्यां.
१५.	रतनपुर ताबे जोधपुर-ना पार्श्वनाथना मंदिरना स्थंभनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३३२	मोहोटा मंडळेश्वर (श्रीमालनगरना राजा) चाविग देवना राज्यमां तेना मोहोटा प्रधान ज्यारवा आदि पंचनी सत्ता नीचे रतनपुरमां पार्श्वनाथनी यात्रा निमित्त माधवना पुत्र महणाए तथा मदनना पुत्र धीणा वगेरेए बे हाटनी पृथ्वी आपी.
१६.	रतनपुर ताबे जोधपुर-ना पार्श्वनाथना देवळना स्थंभनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १२३८	श्रीमालनगरना शेठ चांबकुमारना पुत्र शेठ धवळनी स्त्री बला नागुनी दीकरी परम श्राविक हती तेणे पोताना कल्याणसारु पार्श्वनाथना देवळमां स्थंभ कराव्यो.

डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर

१७.	रतनपुर तावे जोधपुरना पार्श्वनाथना देवळना स्थंभनो लेख.	संस्कृत बालबोधलिपि	विक्रम संवत् १३४८	(श्रीमाळना) महाराजा सावंतसिंहजीना राज्यमां ए राजा तरफना कडवा आदि मोटा पंचकुळना चरणमां पार्श्वनाथनो संबंध राखनार शेठ महणा तथा शेठ शांता तथा लखणा आदि पंचोए शेठ गांगाना श्रेयमाटे हाट आप्युं.
१८.	रतनपुर तावे जोधपुरना शिवाळयमांनो लेख.	॥		(गुजरातना राजा) कुमारपाळना विजयराज वखते श्री पुनपाक्षदेवनी स्त्री गिरिजादेवीए अमास पर्वणिनारोज सर्वप्राणीओने अभयदान आप्युं.
१९.	रतनपुर तावे जोधपुरना जैनमंदिरनी प्रतिमानी बेठकनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३५१	पोरवाळ ज्ञातीना शेठ साजणनी स्त्री रांकुना पुत्र पुनसिंहनी स्त्री(बे)पद्मल तथा जालु. जालुनापुत्र पद्मिलनी स्त्री मोहणीनो पुत्र विजयसेन, सर्वेएमळीने जिनयुगलनी प्रतिमा करावी.

डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर

२०.	रतनपुर ताबे जोधपुर-नी सिमनी खांभीनो लेख.	संस्कृत बाल बोध	विक्रम संवत १६४०	देवडा श्री नेताजीए आ देवडी भोजजीनी करावी.
२१.	रतनपुर ताबे जोधपुरना श्रावकना मंदिरना स्थंभनो लेख.	॥	विक्रम संवत १३३८	श्रीखंडेर गछना पार्श्वनाथना मंदिरमां मेता मदनना पुत्र डुंगरशीए पोतानी माना कल्याणसारु श्री जिनेश्वरजीनी मूर्ति करावी.
२२.	जोधपुर पासेना खेडगढमांथी सतीनो लेख.	॥	विक्रम संवत १२६२	गोहिल सनधर परलोकमां गयो.
२३.	खेडगढमांना सतीना पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत १०९४	गोहिलनी स्त्री परलोकमां गई.
२४.	खेडगढ पासे नगरगामछे त्यांना भूमिगृहनी प्रतिमानी पिठिकानो लेख.	॥	विक्रम संवत १५१८	उकेश वंशना कायस्थ कुळवाळाए कल्याणनेमाटे जिनभद्रसूरीनी प्रतिमा करावी.
२५.	खेडगढनी प्रतिमानी पिठिकानो लेख.	॥	विक्रम संवत १२३७	विवक्षतस्वामीनी प्रतिमा दिक्षित नागशर्माए करावी.
२६.	खेडगढ पासेना नगर	॥	विक्रम संवत १६६६	वीरमपुरमां शांतिनाथना प्रासादमां

ડૉ. પ્રધુમ્ન ભ. ખાચર

	नामना गाममां भूमिग्रहनो.			श्रीसंघे (बाडमेरना राजा) तेजसिंहना विजयराज्य वखते भोयरुं कराव्युं.
२७.	बाडमेरनी पश्चिमे दश कोशपर केराडु गामछे त्यां ना उजड मंदिरनो लेख.	संस्कृत बाळबोधलिपी	विक्रम संवत् १२०९	(गुजरातना राजा) कुमारपाळ देवना विजयराज्य वखते राज आलणसीए शिवरात्री जन्माष्टमी एकादशी इत्यादि धर्मतिथिओने दिवसे प्राणीओने अभयदान आपीने ए मार्ग लोपे तेनो पांच द्रम दंड करवो ठराव्यो.
२८.	बाडमेर पासे केराडु गामना मंदिरनो लेख:	॥	विक्रम संवत् १२३५	(गुजरातना राजा) भीमदेवना विजयराज्य वखते परम महाराज पुत्र मदनब्रह्मदेवना राज्यमां कारभारी तेजपाळना पुत्रे एक प्रतिमा स्थापीने ते देवनी पुजा करवा केराडु अथवा केराट कुपना ब्राह्मणने वरषासन करी आप्युं.
		॥		
२९.	केराडु गामना मंदिरनो लेख.	॥		भीम देवना विजयराज्य वखते महाराजाधिराज.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

३०.	केराडु गामना मंदिर-नो लेख.	संस्कृत जुनीबाळ बोध	विक्रम संवत् १२१८	परमार वंशमां सींद्धराजनामे मारवाडमां राजा थयो,तेनो सींधुराज,तेनो सुरराज,तेनो देवराज,तेनो दुर्लभराज,तेनो सोमराज,तेनो उदयराज,ते चौड, गौड,कर्णाटक देशादिकनो अधिपति सींद्धराज जयसिंहना प्रतापथी माहाबळवान थयो.
३१.	वीरबाणना खंडित देवळनो लेख.	॥ बाल बोध	विक्रम संवत् १६५६	ब्रह्माण स्थानमां राजकुळ विक्रम सिंहना विजयराज्य वखते राजविवडनी स्त्री ललीतादेवीए ब्रह्माण स्वामीनी मूर्त्ति करवी.
३२.	वीरबाणना खंडित देवळमांथी मळेलो लेख.	॥ जुनीबालबोध	विक्रम संवत् १०७६	श्रीसिंहराजाए आवीने स्वामी क्षेमदेव अथवा ब्रह्माणस्वामीने माटे कुकरक नामना क्षेत्रनी पृथ्वी आपी अने बीजी अभयजी नामना क्षेत्रनी पृथ्वी आपी.
३३.	वीरबाणना खंडित मंदिरनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १६३०	मनणपाळ देवना दीकरा वस्तुपाळ यात्रा करवा सारु आव्या हता इत्यादी.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

३४.	वीरबाणना खंडित मंदिरनो लेख.	संस्कृत जुनी बाल बोध	विक्रम संवत् १०९९	महाराजश्री पुनपाळनी स्त्री वपुनो दीकरो पांचक तेणें तथा बीजो स्त्री सरमाना दीकराए ब्रह्माण स्वामीना मंदिरनो जिर्णोद्धार कराव्यो.
३५.	वीरबाणना खंडीत मंदिरनो लेख.	॥ बाल-बोध	विक्रम संवत् १३१५	ब्रह्माण स्वामीना पंचेमळीने ब्रह्माण स्वामीना प्रासादनो जिर्णोद्धार कराव्यो. पारेख महणसिंह तथा सुत्रधार गांगसिंह तथा धारसिंहे ए काम कर्युं, तेमां ११००० द्रम बेठां.
३६.	वीरवाणना खंडित मंदिरनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३४२	ब्रह्माण स्वामीना गोठी अबोटी देसलासणगाम आदिनी मंडळीए सहित राजकुमार हुअरपाळना सारा आश्रयें करीने देवनी पुजा आदि करी.
३७.	वीरबाणना जैनमंदिरनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३५१	ब्रह्माण स्थानमां कल्याणने माटे पुनसिंहनी स्त्री पद्मलना पुत्र पदमसिंहे जीन युगलनी मूर्त्ति करावी.

डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर

३८.	ब्रह्माणना जैनमंदिरनो लेख.	संस्कृत बाळबोधलिपी	विक्रम संवत् १४४६	ब्रह्माणी गछमां भट्टारक श्रीमदनप्रभसुरी तथा श्रीतद्वीस्वरसुरी तथा विजयसेनसुरी तथा श्रीरत्नाकरसुरी तथा हेमतीलकसुरी इत्यादीए पूर्वगुरुना श्रेयमाटे मंडप कराव्यो.
३९.	वीरवाणना जैनमंदिरनो लेख.	॥ बाल-बोध	विक्रम संवत् १३५९	पोरवाळ ज्ञातिना शेठ साजणनी स्त्री रांकुना पुत्र पुनसिंहनी स्त्री वे, पद्मल तथा जालु. जालुना पुत्र पद्मीलनी स्त्री मोहिणीना पुत्र विजयसिंहे जीनयुगलनी मूर्त्ति करावी.
४०.	घाणेरावथी दोढकोस उपर पहाडमां महावीरजीना मंदिरनो लेख.	॥ जुनीबालबोध	विक्रम संवत् १२१३	वेजल देवना राज्यमां श्री महावीरजी देवनें दर वर्षे चार द्रम आप्यां.
४१.	घाणेरावनी वावउपरनो लेख.	संस्कृत बाल-बोध	विक्रम संवत १७४८	जोधपुरना राव जोधासुत रावदुदा, सुतराववीरमदेव,पुत्रराठोडप्रतापसिंहजी, पुत्र राठोड गोपाळदासना दीकरा राठोड

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

				कीसनदासना दीकरा राठोड दुरजनना वंशमां राठोड गोपीनाथनी मा सीसोदीआ उदेसिंहना पुत्र जगतसिंहना पुत्र बलुना खेंगारजीनी दीकरी कुंवरबाईए वाव बंधावी ने दान आप्यां.
४२.	जुनाना जैन मंदिरनो.	॥	विक्रम संवत १३५६	जीन चंद्रसुरी गुरुना उपदेशे करीने शा गाल्हणना पुत्र नागपाळ श्रावके गहणादी पुत्रें सहवर्तमान पोताना पुत्र मुळदेवना कल्याण माटे पूर्णसंघना कल्याणसारु जैन मंदिरना मध्यनो चोक कराव्यो.
४३.	जुनाना जैन मंदिरना वामस्थंभना पूर्व भागनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३५६	जीन चंद्रसुरी गुरुना उपदेशें करीने शा आल्हणना पुत्र शा राजदेव तथा शा सलखण श्रावके शा॰ मोकलसिंह श्रावकें सहित पोतानी मानीमा उपमीणीना कल्याण सारु जैन मंदिरमां बे मध्य चतु-

				ष्किका करावीं.
४४.	जुनाना जैनमंदिरना वामस्थंभना उत्तर भागनो लेख.	संस्कृत बालबोधलिपि	विक्रम संवत् १३५२	श्रीमाळनगरना राजा महाराजश्री सावंतसिंहजीना विजयराज्य वखते तेनी हकुमतथी सही करनार मेहेता वीरा तथा वेला तथा लिंगन इत्यादीए मळीनें क्षेत-पाळ तथा चंददेव सारु धर्माक्षर लख्याछे के त्यां थइनें जतां आवतां उंट २०, पो-ठीआ २० प्रतें दश द्रम लेवां.
४५	आबुपर्वत उपरना अ-चलेश्वर महादेवनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३४२	गुहिल वंशमां बापा रावळ थया तेना वंशज समरसिंहजीए मठनो जिर्णोद्धार करावीनें भावशंकर नामना यतीने सूव-र्णना दंडे सहित आबुराज्यमां मठ क-रावी आप्यो.
४६.	भिन्नमाळ अथवा श्री-माळमां सूर्यमंदिरना एक स्थंभनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३३०	पोताना सतक नामना पीताने अर्थे निरंतर पुन्यनी वृद्धि थवासारु वसुधर नामना पुरुषे बे मनोहर स्थंभ कराव्या.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

४७.	भिन्नमाळ अथवा श्रीमाळमां वीखराइ गएला सूर्य मंदिरना एक स्थंभनो लेख.	संस्कृत बाल बोध	विक्रम संवत	सत्यपुर, रत्नपुर, लाटह्रद अने श्रीमाळ देशना अधिपति सुभटें, सही करनार मेता गजसिंह आदि पंचने काम सोंपीने देव श्रीजयस्वामिना भंडारमां ५० द्रम नाख्यां तेमांथी प्रति वर्ष एक उत्सव करवो ठराव्यो इत्यादि.
४८.	भिन्नमाळ अथवा श्रीमाळनगरना सूर्यमंदिरना स्थंभनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३४५	श्रीमाळ महाराज कुळ सावंतसिंहजीना विजय राज्य वखते मेता चांदा आदि पंचकुळ हतुं त्यारे जवलपुरना रहेनार पुष्करणी स्थानवाळा पद्मलसगोत्रना ब्राह्मण वागडें सूर्यमंदिरमां सुवर्ण स्थंभ कराव्यो इत्यादि.
४९.	भिन्नमाळ अथवा श्रीमाळनगरमां सूर्यमंदिरना स्थंभनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३२७	कायस्थ साढनो दीकरो राज नामे थयो, तेनो राहल थयो, तेनो सुभट, तेनो याज्ञीय, तेनो केदार, तेनो कानड, तेनो महादेव तथा राम अने आसल; केदारना पुत्र

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

				कान्हडे बलीदान माटे जय स्वामीना भंडारमां ५० द्रम आप्यां.
५०.	भिन्नमाळ अथवा श्रीमाळनगरमां सूर्यमंदिरना स्थंभनो लेख.	संस्कृत चालबो धलिपी	विक्रम संवत् १३४२	श्रीमाळ महाराज कुळ सावंतसिंहजीना विजय राज्यमां मेहेता पींगवा आदि पंचकुळनी प्राप्ति माटे राठोड जातना उतीम सिंहना पुत्र वांगसना दीकरा आलणसिंहे जगत स्वामिनी यात्रा माटे प्रति वर्ष ४ द्रम आपवां ठराव्यां.
५१.	भिन्नमाळ अथवा श्रीमाळनगरमां सूर्यमंदिरना स्थंभनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३३९	श्रीमाळ महाराजकुळ सावंतसिंहजीना विजय राज्य वखते जवलपुरथी आवीने गोपाळना दीकरा सहपाळे जगस्वामिना भंडारमां २० द्रम नाख्यां तथा बीजां केटलांएक द्रम आपीने उत्सव करवो ठराव्यो.
५२.	भिन्नमाळनी पूर्वदिशाए नीलकंठ महादेव पासेनी-	॥	विक्रम संवत् १३३३	श्रीमाळ महाराजकुळ वासिंगदेवना विजयराज्यवखतें मेहेता गजासिंह आदि पं-

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

	कबर उपरनी देरीना स्थंभनो लेख.	संस्कृत बाल बोधलिपी		चकुलनी प्राप्तीमाटे कायस्थमां मुख्यसुभटे तथा कर्मसिंहे यात्राना महोत्सवमां पंचोपचार पुजानिमित्त केटलोएक लागो करी आप्यो.
	संस्थानभावनगरना लेखो.			
५३.	भावनगरपासे रुवापुरी मातापासे सुतारकी तलावडी उपरंना पाळियानो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५५२	गोघामां बादशाह महमुदनुं राज्य हतुं त्यारे सुतार रुडाना दिकरा शामळनो पाळियो मांडयो.
५४.	शेहेर भावनरथी २॥ अंढी गाउ उपर आखलोळना महादेवनो लेख.	॥	विक्रम संवंत १६३३	पोरवाळ करशनजी हीरजीए महादेवनुं देरुं कराव्युं.
५५.	महुवामां लक्ष्मि नारायणना मंदिरनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५००	महुवामां गोहिल सारंगजिना [illegible] शेठ मोकळे वाव करावी.

डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर

५६.	महुवामां दरबार गढ-मां धोळाकुवापरथी लावेलो लेख.	संस्कृत बाळबो धलिपी	विक्रम संवत् १८०५	राजेश्री वजेसिंहजीना विजयराज्यवखते प्रागजी तथा खत्री महावजी तथा शेठ मेता देवजी इत्यादी पंचेमळी धोळो कुवो करव्यो तथा धरती वीघा ६० बावा रामदासजी तुळसीदासने आपी॰
५७.	सुदा वावनो लेख.	॥	विक्रम संवत १४३३	भारद्वाजगोत्रमां सारो श्रोत्रियनाराय-ण नामनो ब्राह्मण राज्यमां सर्व अधिकारवाळो थयो, तेनो वामन थयो, तेना सात पुत्रमां मोहोटो ढाहु, साल्ह नामना राजानो मंत्री थयो तेना वंशज सुदमंत्रीश्वरें वाव करावी.
५८.	महुवा परगणानां कळसार गाममां कळसारीआ पासेना पावळियानो लेख.	॥	विक्रम संवत १७१७	वाजा अखेराजजी रायासिंहगजीनो पाळियो.
५९.	महुवा परगणाना कसारगाममां बीजा पावळि	॥	विक्रम संवत् १७८९	चावडा नागदान मालपुरा नागजीनो दीकरो कोटडे मराणो.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

ડૉ. પ્રધુમ્ન ભ. ખાચર

	यानो लेख.			
६०	कुंडला तावांना वावेरा गाममां वावेरीआ नागनी देरी पासेनो लेख.	संस्कृत बाल बोध.	विक्रम संवत् १५१४	"धांखडा माणाउत गायवध सारु मराणा".
६१.	कुंडला ताबाना वावेरीआ नागनी देरीपासेना बीजा पाळियानो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५१४	"वाळा पीठासुत वाळा जयता गाय वारतां धारा तीरथ मराणा".
६२.	तळाजामांथी हजीरा पीरनी कबरमांथी जैनप्रतिमानी बेठकनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३०२	ठकर पाल्हणे तेनीं माता लक्ष्मि देवीना श्रेय माटे महावीरनीप्रतिमा स्थापी.
६३.	गोपनाथजीना दरवाजामां पेसतांजमणा हाथपरनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १८७६	महाराजा वजेसिंहजीना राज्यमां ब्रह्मचारी नानजीए दरवाजो चणाव्यो.
६४.	तळाजापांसेझांझमेरगामना सिमाडापर खुबनी खोडीआर पासेना पथ्थरनो.	॥	विक्रम संवत् १६३२	चावडा वरसासुत क्षेतानो पाळियोछे.

६५.	तळाजा प्रगणाना झाझमेर गामनी चामठानी देरीपरनो लेख.	संस्कृत बाळ बोध	विक्रम संवत १६४१	"वाजासुराना दीकरा भरमाग्रहे भार्या गुहिल वहुसती थयां तेनी देरी करावी".
६६.	झांझमेरना वडला पासेना पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत १५१०	"झांझमेरना राजा बापजीनो पाळीओ".
६७.	झांझमेरनी नैऋतखुणना बीजांपाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत १५१२	"कोळी वीजासुत वेला संग्रामें काम-आव्या".
६८.	मोजे आमळानी नैऋत खुणना वीजा पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत १६११	"कोळी कंथड सुलतानपुर मामले काम आव्या".
६९.	मोजे आमळानी पूर्वदिशाना पेहेला पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत १६११	मकवाणा जेसा सुलतान पुर मामले-काम आव्या.
७०.	मोजे दीहोरमां हमीरजी गोहिलनी देरीपरनो लेख.	॥	विक्रम संवत १७५७	हमीरजी गोहिलने पछवाडे देरुं कराव्युं.

डॉ. प्रद्युम्न

७१.	हेठा कोठडा पासेनी खांभीनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५११	वाजा लखधीर काम आव्या.
७२.	वरतेजना सतीना पावळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत १६७४.	राव श्रीधुनाजीना वखतमां कंडोलिया ब्राह्मणनी स्त्री सती थई.
७३.	कुंडला पासे सूर्यवडछे तेनी पासेना सतिना पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत १५९७.	कोटीला वीकानी स्त्री बाई मोही सती थया बाबत.
	गोहिलवाडना बीजा संस्थानोमांथी मळेला शिला लेखो.			
७४	लोलीआणामां शिवनुं देवळछे ते मांहेनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १७५४	दामाजी गायकवाडें देरी कराव्या बाबत.
७५	लाठीमां भीडभंजन महादेवना देरानो लेख	॥	विक्रम संवत् १८०९	लाठीमा गोहिल शंघजीना राज्यमा शंघवी हेमराज तथा पितांबरे देरुं कराव्युं

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

भ्रा

७६.	लाठीमां भीडभंजन महादेवना देरामां गणपतीनी बेठकनो लेख.	संस्कृत बालबोधलिपी	विक्रम संवत् १८२०	लाठीमां गोहिल लाखाजीना राजमां कपोळ वाणीआ शंघवी कल्याणे गणपतीनी स्थापना करी.
७७.	लाठीमां खोदतां नीकळेली चतुर्भुजनी मूर्त्तिनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५५५	लाठी गामना समस्त वैष्णवें मळी चतुर्भूजनी मूर्त्ति करावीं.
	गोघा प्रगणाना लेखो.			
७८.	गोघामां जुना घांचीवाडानी मसीदना नगारखांनाना उपरना भागनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १७१९.	सरस्वती गछना कुमुद चंद्रे प्रतिष्ठा करी.
७९.	गोघामां जुना घांचीवाडानी मसीदना नगारखांनाना निचेना भागनो लेख.	॥	विक्रन संवत् १७१९	धर्मसागर साधुए प्रतिष्ठा करी.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

८०.	होइदड तथा बाडी वचें नदीना खांभा उपरनो लेख.	संस्कृत बाल बोध	विक्रम संवत् १७४८	रावळ सुरसंघजी, वाघेला भारार्जाना भाणेज तरक दादखाननी फोज सामे लडतां मुआ.
८१.	मोजे बाडीमां खोडीआर पासे पडेला खांभानो लेख	॥	विक्रम संवत् १५७२	पादशाह अलाउदीनें बाडीगाममां ब्राह्मण शिवरामनें गामोटा बदल पृथ्वी आपी.
८२.	मोजे पडवामां सोळंकी जोधाना फळीआमांनी खांभीनो लेख.	॥	शाली वाहन शाके १४८९	"राजा सीतलस्नत राजा संग्रामे धारातीर्थ रामचरण".
८३.	मोजे मोरचनमांथी मळेला पाळियानो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५७३	महामलीक पीरमहांमदना वखतमां मोभ वीजो मराणो.
	उंड सरवैयाना लेखो.			
८४.	मोजे हाथसणीमांथी मळेलो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३८६	चंद्र वंशमां खेंगार नामे राजा हतो तेनो जसधवळ, थयो तेनी स्त्री प्रियमल–

डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर

सोरठना लेखो.

८५.	जुनागढ पासे गिरना- रपर नेमीनाथनी जग्या-	॥	

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

देवी सूर्यवंशमां उत्पन्न थएली हती तेना-थी मल, मंडळ (मंडळीक) मेलीग ए त्रण पुत्रो थया, ए वखते मंडळीकने सहाय कर-नारो मेहेर जातीनो नागार्जुन नामे हतो तेनो पुत्र महानंद थयो ते मंगळ राजनी पुत्री रुपावेरे परण्यो हतो, ते रुपाथी ठेव-ज नामे पुत्र थयो ते तळाजामां राज्य करतो हतो, तेणे कुंतराजने कह्युंके मारा काकाए जुनागढमां संगवाव करावीछे ते-वी मारा नामथी ठेवावाव करावो, ते प्र-माणें हुकम करवाथी कुंतराजे मीठा जळ वाळी वाव करावी.

यादव वंशमां सर्व राजाओने नमाडनार मंडलीक राजा थयो, तेणे नेमीनाथनुं देरुं

	मां पेसतां डावी बाजुपर-नो लेख.			चणाव्युं तेनो नवघण थयो तेनो महिपाळ देव थयो जेणे प्रभासमां सोमनाथनुं देरुं कराव्युं इत्यादि राज्य वंश वर्णनछे.
८६.	जुनागढमां राजेश्री नर-सिंहप्रसादभाईना स्थापेल भुतनाथमाहादेवमानोलेख.	संस्कृत बाल बोध	वल्लभी संवत ८५० सींह सं.६०	अणहिलवाडना राजा मूळराज चौलुक्य वंशनो उदय करनार थयो,तेनो भीम, तेनो करण, तेनो जयसिंह,तेनो कुमारपाळ इत्यादि नामो आमांथी नीकळेछे. आ लेखमां वल्लभी तथा सिंह संवत् ए बनेछे.
८७.	जुनागढ पासे धंधुसरनी हांनी वावनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १४४५	राजा वाछानी स्त्री बाई रतनीनी दीकरी बाई हानीए वाव करावी, उत्तम वंशमां श्री खंगार राजा थयो, तेनो श्रीजयसिंह देव थयो, तेनो महिपती नामें राजा थयो, तेनो मोकळशी थयो, जेनुं वामनस्थळी (वनस्थळी) मां राज्य हतुं ए हानी राज्यमां मानवंती हती.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

८८.	मांगरोळमांनी सोढडी वावनो लेख.	संस्कृत बाळबो धलिपी	विक्रम संवत् १२०२ सिह संवत् ३२	गोहिलवंशमां चौलुक्यना सैन्यने पाळनार साहार राजानो पुत्र सहजिग नामे थयो, तेना पुत्र मुलुके सहजिगेश्वर महादेवने माटे लागो बांध्यो.
८९.	मांगरोळनी सोढडी वावना मतवालानो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३७५	राओळश्री महिपाळ देवना राज्यमां मोढज्ञातीना वली सोढले आवाव करावी.
९०.	मांगरोळमां लालपुरामां सदरमीयानी पछीतमां चणेल लेख.	॥	विक्रम संवत् १६४७	पातशाह सलीम शाहना राज्यमां.
९१.	मांगरोळमां जुमामसीदनी बाहार चारस्थंभमांना अग्निखुणाना स्थंभनोलेख	॥	विक्रम संवत् १३५×	शोभायमान अणहिलपाटणमां रहेनार महिपति कर्णदेवना राज्यमां आंही सौराष्ट्रमां (आ लेख खंडीतछे).
९२	मांगरोळनी पूर्वमां चारमाइलपर घेलाणा गाम पासे कामनाथ महादेवना ओरसीआनो लेख.	॥	वल्लभी संवत् ९११	*प्रत्यय जनक ठाकोर मूलुकना दीकरा ठा० राणके श्री भृगुमठमां देवपुजामाटे आसननो पाटलो आप्यो.

ડૉ. પ્રધુમ્ન ભ. ખાચર

*आ लेखमांनो मूलुक सेजकजी गोहिलनो पुत्र हशे.

१३.	मांगरोळथी दोडकोश पूर्वमां मानखेतरानामे गामनी वावमानो लेख.	संस्कृत बाळ बोध	विक्रम संवत १६३९	रविदास, अग्निदास, अचळ, सारींग इत्यादिए मळीने वाव करावी.
१४.	मांगरोळ पासे कंकासा गामनी उगमणा पादरनी पाणीआरी वावनो लेख.	॥	विक्रम संवत १४५६	मांगरोळना रहेनार दामोदर नामना नागरे वाव करावी. आ लेखमां तेना कुलनु वर्णछे.
१५.	प्रभासपाटणमां मोहोटे दरवाजे मीठाशा भंगनी जग्यानो लेख.	॥	विक्रम संवत १४६२	श्रीपाटणमां सींगनाथपुरमांराजश्री ब्रह्मदासना विजय राज्य वखते तेना पर चढी आवेला दफरखानना दिकरा मलिकशाह मलिक शेख, सुत मलिक सैयद सर्व सैन्य मळीने शेहेर विंटी लीधा पछी वोहोरा महमदना दिकरा वोहोरा फरीद, राजेश्री ब्रह्मदासनी सैनामां तुरक साथे युद्ध करीने संग्राममां मराणो.
१६.	प्रभासमां मलंगना चोरा पछवाडे पडेला पाळी-	॥	विक्रम संवत १३५५	सोनी वाजा मालासुत वाजा पदमल तथा भाई देपा सोमनाथनुं देरुं भांग्यामां

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

	आनो लेख:			युद्धमां मराणो.
१७.	प्रभासपाटणने मोहोटे दरवाजे गाममां पेसतां जमणा हाथपर भींतमां चणेलो लेख.	॥	विक्रम संवत् १२७३	चौलुक्य कुळमां मूळ राजना दिकरा माधव, लूल, भाभा ए नामना त्रण हता, मूळ राज गादीपर हतो त्यारे तेने चामुंड नामनो दिकरो थयो, तेना दुर्लभ राज अने वलभ ए बे थया, दुर्लभनो दिकरो करण थयो, तेनो जयसिंह थयो, तेनो कुमारपाळ थयो, तेनो जयदेव, तेना नानेराभाई भीमदेवे सोमनाथनो भंडार कराव्यो. कुमारपाळना दिकरा भारीभाव व्रहस्पतीए सोमेश्वरनी रक्षा करीनें बीजां केटलां एक कृत्यो कराव्या बावत.
१८.	प्रभासपाटणमां भद्रळीनो लेख.	॥	वल्लभी संवत् ८५०	भाव बृहस्पतीए कुमारपाळ राजाथी अधिकार मेळवीने सोमनाथना देवळनो जिर्णोधार कराव्यो, तथा बीजां केटलांएक धर्म कृत्यो कराव्यां.

ડૉ. પ્રધુમ્ન ભ. ખાચર

९९.	प्रभासपाटणने नाने दरवाजे लेखछे तेनी नकल.	संस्कृत बालबोधलिपी	विक्रम संवत १४४२	यादव वंशमां भीम देव राजा थयो, तेनी स्त्री मणिक देवी हती, ते पतिव्रता हती, सूर्य अने चंद्रनो वंश प्रसिद्धछे, तेन त्रीजो राठोड वंश. तेमां भर्मनामनो राजा थयो; इत्यादि हकीकतछे.
१००	प्रभासपाटणना सुतारना फळीआनो पेहेलो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३३८	पलीवाळ ज्ञाती ठकर असवड तथा आसपाळे मळीने पोतानी माना कल्याण सारु मल्लीनाथनी मूर्त्ती करावी.
१०१.	प्रभासपाटणना सुतारफळीआमांनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३४०	वीरपाळना भाई पूर्णसिंहनी भार्या वेजल देवीनो पुत्र डुंगरसिंह तथा केलीसिंहे पोताना कल्याण सारु पार्श्वनाथनी मूर्त्ती करावी.
१०२.	प्रभासपाटणमां जैनमंदिरमां पडेला पबासणनो लेख.	॥	विक्रम संवत १६९९	दीव बंदरमांना उकेश ज्ञातीना शेठ सदगुणनी भार्या संपुराईना दीकरा शिवराजे पार्श्वनाथनी मूर्त्ती करावी.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

१०३.	प्रभासपाटणना उगमणा दरवाजा बहार खाईनीपासे गवरी कुंडना आथमणा घाटनी दीवालमां छ मूर्त्तिवाळा पथ्थरनो लेख.	संस्कृत बाल बोध		सोमसींहना पुत्र महंजयताए तथा गंडश्री परम वीरभद्रनी दीकरी राणी उमादेवीना पति गंडश्री परम ब्रहस्पती. अने मोहोटा पुरुष राजश्री वाछींगना पुत्र श्री राज कान्हडदेव एओना स्वामीपणा नीचे अने द्रव्यनी सहायताए तेजपाळना दीकरा नायक श्रीधरनां प्रसिद्ध रस्तामां पोताना द्रव्यें करीनें अने सर्व साधुओनुं जे महेश्वर द्रव्य जे शिवने निरमाल्य करीने साधुओने आपेलुं ते द्रव्यनी सहायताए करीने ब्राह्मणोए उपासना करेलां पुष्कर तीर्थें सहीत बे देवीना मंदीरोनो जिर्णोद्धार कराव्यो वगेरे हकीकतछे.
१०४.	वेरावळना चोकमां ग्याटवाली जग्योनी अंदरनो लेख.	॥	विक्रम संवत १६६४	दफरखान बादशाह मुदाफर सुलताનના विजय राज्यमां महामलीक फजुरल अहमदे मसीद बनावी.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

१०५.	वेरावळना फोजदारना उतारामां पडेली पाटनो लेख.	संस्कृत बालबोधलिपि		कानकुब्ज वंशमां गत्पन थयेला भाव ब्रहस्पतीए शिवाळयनो जिर्णोद्धार आदि धर्म कृत्यो कराव्यां.
१०६.	वेरावळमां हरसिद्धी माताना देवळमांनो लेख.	॥	म.सं. ६६२ वि.सं.१३२० व. सं. ९४५ सिं.सं. १५१	चौलुक्य महाराजा अरजुन देवना राज्यमां तेना मोटा कारभारी राणक मालदेव हता, त्यारे सोमनाथ पाटणमां पासुपताचार्य गंडश्री परमवीर भद्र तथा महंश्री अभयसींह आदि पंचकुळनी प्राप्ति माटे अमीर श्री रुकनुद्दीन राज्य करतो हतो त्यारे कांइ काम माटे हरमुज देशनो खोजो अबुब्राहिमनो दीकरो पीरोजे मसीद करावी वीगेरे हकीकतछे.
	डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर			
१०७.	उनाना तळावनो लेख	॥	विक्रम संवत १५८२	बादशाह महमुदना कारभारी कायस्थ मटानी वउ हरिबाइए उनामां तळाव कराव्युं.

१०८.	उनानी शाहबागमां गोरजीनी देरीनो लेख.	संस्कृत बालबोधलिपि	विक्रम संवत् १६५२	हीरविजयसुरीना उपदेशथी अकबर बादशाहें शेत्रुंज्यनो मुंडकावेरो बंध कराव्यो अने माफ कराव्यो वीगेरे.
१०९.	उनानी शाहबागनी देरीपरनो त्रुटक लेख.	॥	विक्रम संवत् १७१३	सलीमशाह जैन धर्मने तावे थयो अने जगतसिंहजीए हींसा थती बंध करी.
११०.	देलवाडाना जैन मंदिरनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १७८४	कस्तुरबाईए मंदिरनो जीर्णोधार कराव्यो.
१११.	अंजारना जैन मंदिरनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३४३	प्रतिमानी प्रतिष्टा करावता बाबत मेहेता लाखणना दिकरा वीरम तेना दिकरा वासण तेणे कल्याणने सारु पार्श्वनाथनी स्थापना करी.
११२.	अंजारना जैन मंदिरनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १६७७	पार्श्वनाथनो १४ मो जीर्णोद्धार श्रावकोए कराव्यो.
११३.	अंजारना जैन मंदिरनी दीवालपरनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १६७७	अजपुरीमां श्रीमाळी दोशो जीवराजना दीकरा कुंवरजी उनाना रहेवाशोए दीवना संघनी सहायताथी हीरविजय-

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

				सुरीना शीष्यना वखतमां जिर्णोद्धार कराव्यो.
११४.	अंजाडना जैन मंदीरमां पडेली खंडित प्रतिमानो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३४६	मेता लाखणना दीकरा विरनना दीकरा वासणे पार्श्वनाथनी मूर्त्ती करावी.
११५.	अंजाडमां अजेपाळनो ओटो खोदतां नीकळेलो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३४३	श्रीमाळी हरीपाळे माता महाना कल्याण सारु मूर्त्ती करावी.
११६.	अंजाडना जैन मंदीरमां पीत्तळनी प्रतिमानी पीठनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५१७	श्रीमाळी वाछानी स्त्री गोमतीए पोताना कल्याण सारु मूर्त्तीनी प्रतिष्ठा करावी.
११७.	धोकडवा गाम पासे पडा गामनी सीमनी खांभीनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५९४	(धोकडवाना बादशाही सुबा) मलीक अजीजखानना दिकराए खेतर वींघा ३१ नुं आप्युं.
११८.	कनकाई मातामां काळभैरवनी देरीमां मूर्त्तीवाळा पथरनो लेख.	॥	विक्रम संवत १४१७	साधक दुहीलकें तथा बांधव पुत्र. राणाए मूर्त्ती करावी.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

११९.	कनकाईना देरामांनो लेख.	संस्कृत बाळ बोध	विक्रम संवत् १८६४	कपोळ वाणीआ गांधी रगनाथना दीकरा कीका तथा देवशीए देरुं कराव्युं.
१२०.	वन्थळीनो लेख १.		विक्रम संवत् १४६९	वन्थळीमां मेळगदेवनुं राज्य हतुं त्यारे तुरक साथेना संग्राममां बारडनवधणनो दीकरो लुंभो मराणो.
१२१.	वन्थळीनो लेख २.	॥	विक्रम संवत् १४०८	सुत्रधार चाहडनी दीकरी भडमला राजश्री रासीलनी वांसे सती थई.
१२२.	वन्थळीनो लेख ३.	॥	विक्रम संवत् १४०९	राणश्री चावीगदेवनुं राज्य हतुं त्यारे तुरकना लश्कर सामे वाछानो दीकरो मेलो मराणो.
१२३.	वनथळीमां नळराजानी ओरडीना स्थंभनो लेख	॥	विक्रम संवत् १३६९	वन्थळीमां राणश्री मोकलसिंहना दीकरा मेलीगदेवनुं राज्य हतुं त्यारे राज लुणींगना दीकराना दीकरा तेना दीकरा राज पाता पादशाहना लश्कर साथे लडीने वन्थळी छोडीने जुनेगढ गयो.

डॉ. પ્રધુમ્ન ભ. ખાચર

१२४.	उना पासे उजड शाहापुरना पादरमांना पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत १५१४	शाहापुरमां मीणाराजानां वाछाना दीकरा भेटानुं धारातीर्थे मरण.
१२५.	उजड शाहापुरमां उगमणा पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५२८	सींहपुर गाममां मीणाराजानी वाछाना दीकरा लालानुं धारातीर्थे मरण.
१२६.	पाटणथी गाउ त्रण लीलवड गाम पासे मंडुरना टींबानो लेख.	॥	विक्रम संवत् १७०३	भलगया मालासुत साणानी वांसें तेनी स्त्री बाई वालइए देरां कराव्या बाबत.
१२७.	चोरवाडनी आथमणी दिशाए नागनाथ महादेवनी जग्यामां पीपळाना झाड हेठळना चोतरापरना पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १४५०	चुडासामाना वंशमां गुहीलोत्तम नामे युधमां अने धर्म कार्यमां समर्थ एवो थयो, तेनो दीकरो रणसंग्राममां प्रवीण अने शुर एवे नामे थयो ते घणो शुरवीर थयो तेनो क्यांतर तेनो प्रांधाक देवपुजा परायण थयो ने चोरवाडमां शिवराजना सैन साथे युद्ध करीने संग्राममां मरण पाम्यो.

डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर

१२८.	चोरवाडनी आथमणी दिशाए नागनाथ महादेव-नी जग्यामां पडेला लेख-नी नकल.	संस्कृत बाळबो धलिपी	विक्रम संवत १४५५	मारवाडना रोहिल खंडमां वाघेला वंशमां लुणींग राजा थयो तेनो भीमसिंह तेनो लावण्यपाळ तेनो लक्षमणसिंह ते जुनागढ साथे संग्रामथी अमरावती प्रत्ये गयो तेनो दीकरो राजसिंह प्रख्यात की-र्तीवाळो हतो, तेना मत्त अने मुंजा ए बे दीकरा थया अने ए बे थी मोटेरो शि-वराज नामें राजा थयो ते खोरासामां राज्य करतो हतो तेणे शिवाळय कराव्युं.
१२९.	चोरवाडमां जेन मंदि-रनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५३०	ओसवाळ ज्ञातीना सोनी सायरजन-देनो दीकरो आंबो इत्यादि कुटुंबे करीने पारर्श्वनाथनुं देरुं कराव्युं.
१३०.	चोरवाडमां नागनाथ महादेवनी दक्षिणे खांभी-नो लेख.	॥	विक्रम संवत् १४८५	महण विजयसंघना राज्यमां साती-का हापा सुत नाना स्वर्ग गया.

डॉ. प्रद्युम्न भ. ખાચર

१३१.	मीयाणीना मठमां महादेवना देवळमांनो लेख.	बालबोधलिपी	विक्रम संवत् १२९०	परमार राज्यश्री भीम देवना विजय राज्य वखतें देरुं कराव्युं.
१३२.	माधवपुरमां माधवजीना मंदिरनी पूर्वमां गुंसाईना गोर मेघजी करसनजीनी ओसरीमांनो लेख.	॥		मोल्हण राजा कस्यप कुळमां थयो तेनो रायपाळ तेनो कुरपाळ (मांगरोळ-वसावनार) राजायें गया नामनो रेवती कुंड अखंड मंडपे सहित करावीने रेवती अने बळदेवजीनी मूर्त्ती स्थापी.
	डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर			
१३३.	मोजे राणावावना पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १४४०	राणश्री भाणश्रीसंघना दीकरानी साथे धींगाणामां रा० लाखानो दीकरो राउल मराणो.
१३४.	कोडीनारना कोटेश्वर महादेवनी जग्यानी अंदरनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३२८	(वाघेला) वीसळ राजायें नागर ब्राह्मण नानकनें ब्रह्मपोळ करी आपी वगेरे.
१३५.	कोडीनार पासे भुवाटीबी अने पळासली गाम	॥	विक्रम संवत् १४५७	सौराष्ट्र देशमां नवघणना राज्यमां पळासली गाममां बारड ज्ञातीना (प्रभासना)

	वचें भूउड नामना तळावना दक्षिण कीनारापर पडेलो लेख.	संस्कृत बाल बोध		राजा भरमनी भार्या बाइ मगतीनी दीकरी बाई नागुए भूउड नामनुं तळाव कराव्युं.
१३६.	कोडीनारथी त्रण कोस पर धामळेज गामछे त्यांनो लेख.	॥	विक्रम संवत १४४७	गुजरातना राजानो मुस्य कारभारी तेजो तेनो दीकरो राण नामे थयो तेनो करणसिंह नामे दीकरो हतो अने प्रभासना राजा भरमनो ते कारभारी हतो तेणे पोताना भाई मेघराजना श्रेय माटे मेघपुर नामे गाम दानमां आप्युं.
१३७.	सूत्रापाडाना सूर्यमंदिरनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५५७	ठकर वैजल देव बुटाए मूर्त्ती करावी.
१३८.	सूत्रापाडामां नवदुर्गाना मंदिरनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १८४७	नागर ज्ञातीय दिवान रणछोडजीए नवदुर्गानुं मंदिर कराव्युं.
१३९.	कोडीनार ताबाना गाम आणंदपुरनी उत्तर दि-	॥	विक्रम संवत् १४८१	सोळंकी नागाजण गामनी रक्षा अर्थे मराणो.

ડૉ. પ્રધુમ્ન ભ. ખાચર

	शामां तोसणना टींबानी अंदर हनुमाननी मूर्ती पासेना पाळीआनो लेख.	॥		
१४०.	कुलका गामना उगमणा पादरमां खाखराना झाड निचेना पेहेला पाळीआनो लेख.	संस्कृत वाळबो धलिपि	विक्रम संवत १४४३	रा० नवघणना राज्यमां परमार मसाहणी मराणो.
१४१.	कुलका गाममां बीजा पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत १४४५	पलीवाळ ठकर देवशीनो दीकरो ठकर धर्मादीत्य स्वर्गमां गयो.
१४२.	कुलका गामना त्रीजा पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत १४७५	परमार मसाहणी लाखानो दीकरो रावल गाम भांजतां गाय अने स्त्रीनी बारे मराणो.
१४३.	प्रप्णावाळा गामनी अंदर किल्लाना दरवाजानी डाबी बाजुपरनो लेख.	॥	विक्रम संवत १५१४	सुलतान मुबारकना दीकरा मलिकमहंमद तेना दीकरा मलिक आवदे किल्लो चणाव्यो.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

	(आ लेख फारसी अने संस्कृत साथेछे).			
१४४.	गाम आदपोकर (अथवा आदिपुष्कर) मां आदिश्वर महादेवनी जगामां पडेलो खंडित लेख.	संस्कृत बालबोधलिपि		मंडलीकना सैने वैजल देवने माटे विसळना दीकरा राज कान्हडदेवना मेळावडामां प्राणत्याग कर्यो.
१४५.	मोजे डोळासाना दक्षिण तरफना पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १४९८	राठोड सुराना दीकरा रावळानुं गोग्रहमां मृत्यु.
१४६.	मोजे डोळासाना पाळीआना लेखनी नकल.	॥	विक्रम संवत् १४९८	डाभी सरवीरना दीकरा देपानुं ग्रोग्रहमां मृत्यु.
१४७.	अडवाळाना ईशान खुणामां पाळीआछे तेमां त्रीजानो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५४०	चावडा मांडवराया सुत राजा सुत परवतनुं गोग्रहमां मृत्यु.
१४८.	अडवाळाना चोथा पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५२५	चावडा माहपरायणोहराद सुत डुंगर धारातीर्थे मराणा.

ડૉ. પ્રધુમ્ન ભ. ખાચર

१४९.	अडवाळाना पांचमा पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १५४२	माहव राणा सुत राजा सुत मुळनुं गाम भांजतां मृत्यु.
१५०.	नगीचाणा गाममा गोसानी देरीपासेना पाळीआनो लेख. १	गुजराती.	विक्रम संवत् १५९०	नगीचाणा गामे पादशाहश्री वाहादरशाहना विजय राज्यमां पीठीआ वासंग सुत आणंद संग्राममां मराणा.
१५१.	नगीचाणा गाममां गोसानी देरी पासेना पाळीआनो लेख. २	॥	विक्रम संवत् १५६९	वादशाहश्री मदाफरशाहना राज्यमां नगीचाणा गाममां पीठीआ मुंजा सुत वाछा संग्राममां मराणा.
१५२.	नगीचाणा गाममां गोसानी देरी पासेना खाभानो लेख. ३	॥	विक्रम संवत् १५४०	पातशाहश्री महिमुदना राज्यमां नगीचाणा गाममां पीठीआ मुंजा सुत धुंसराए गाइनी वारे मरण कीधुं.
१५३.	नगीचाणा गाममां गोसानी देरी पासेना पाळीआनो लेख. ४	॥	विक्रम संवत् १५४७	नगीचाणा ग्रामे पीठीआ वासंग सुत सुचंद्र संग्राममां मराणो.
१५४.	नगीचाणामां गोसानी देरी आगळनी वंडीपासेना	॥	विक्रम संवत् १४८९	पीठीआ पटगुलनो पुत्र सावरशी मुवो तेने पछवाडे तेनी स्त्री मही सती थई.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

	खांभानो लेख.	॥		
१५५.	नगीचाणा गाममां गोंसानी देरीना पांचमा खांभानो लेख.	बाल बोधलिपी	विक्रम संवत् १५५९	पीठीआ वासंग सुत अरशी संग्रामे मराणा.
१५६.	नगीचाणा गाममां पेसतां महादेवनी देरी पासेना खांभानो लेख.	॥	विक्रम संवत् १४३४	राया जेसवदेनुं विजय राज्य हतुं त्यारे पटेल सीमानो दीकरो आहर सांगो चाखड आ गाम वढयो त्यारे पीठीआ सांगा तथा राठोड तरुणनें चोरा पासें ठाम राख्या.
१५७.	नगीचाणा गामना चोरा पासेनी खांभीनो लेख.१	॥	विक्रम संवत् १७५८	नगीचाणा गामे बादशाह औरंगजेबना राज्यमां पीठीआ वेजाणंद सुत रणमले संग्राममां शरीर पाडयुं.
१५८.	नगीचाणा गामना चोरा पासेनी खांभीनो लेख.२	॥	विक्रम संवत् १७७९	पादशाहश्री फरकशाहना राज्यमां कामळीआ देवाणंद सुत देवात संग्राममां मराणा.

डॉ. प्रद्युम्न ભ. ખાચર

१५९.	गाम बगरलानो लेख.	संस्कृत बाल बोध	विक्रम संवत १४४४	पूर्वे सोमनामे नागर अने गंगा नामनी स्त्रीथी मंत्री माधव जेनुं नाम धांध एवुं हतुं ते पुत्र थयो, तेनी स्त्री पील्हणदेवी नामनी घणीज चतुर हती तेने हांसु अने जासु ए बे दीकरी हती तेणे वाव करावी जेनो मातामह जसकरण लक्ष्मीदेवीनो पती सव्हीर राजपुत्रनो आमात्य हतो.
	झालावाडना लेखो.			
१६०.	वढवाण तावाना गाम रामपरानी सीममां रावबानी वावनो लेख.	॥	विक्रम संवत १५३८	महमुद बादशाहना वखतमां तावाना राजा परमार लखधीर अने हादा तथा अलुखानना विजय राज्य वखतें मेता वेणानी स्त्री बाई राणीए वाव करावी.
१६१.	सीथापासे हामपर गामना महादेवनी देरी पासेनो लेख	॥	विक्रम संवत १६७०	चुहाण गला सुत वीसा हामपर गाम भांजते पडया.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

गुजरातना लेखो.

१६२.	नगरा गाममां भीडभंजन महादेवनुं देरुंछे तेना डाबा पडखानी स्त्रीनी मूर्तिना चरण नीचेनो लेख.	संस्कृत बाळबोध	विक्रम संवत् १२९२	नारदमुनीना वसावेला नगरा गाममां संवत् ९०३ ना वर्षमां जयादीत्यनुं देवळ घणुं जुनुं होवाथी अने घणा वरसादथी पडी गयुं पछी वस्तुपाळे रत्नादेवीनी मूर्त्ति करावी ते वखतमां वस्तुपाळनुं वर्णनछे.
१६३.	खंभात पासे नगरा गाममां भीडभंजनना देरामां सूर्यनी मूर्त्तिछे तेने जमणे पडखे स्त्रीनी मूर्त्तिछे तेना चरण नीचेनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १२९२	नारदमुनीना वसावेला नगरा गाममां संवत् ९०३ ना वर्षमां वरसादथी अने जीर्ण थवाथी देवळ पडी गयुं तेमां रत्नादेवीनी मूर्त्ति नाश पामी पछी वस्तुपाळे संवत् १२९२ मां फरी स्थापना करावी.
१६४.	धोळकामां अंबाजी माताना मंदिरनो लेख.	॥	विक्रम संवत १८५३	पोरवाडना कुळमां कुबेरजी सरखो जयकरण थयो तेना दीकरा भुधरनो पुत्र रणछोड अंबाजीनो भक्त थयो, तेणे वैराट

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

				नगरमां अंबाजीनां तथा [illegible] देवळ कराव्यां तेना वंशनुं आ लेखमां वर्णन लखेलुंछे, आ प्रशस्ती दुर्गारामना दीकरा दुर्लभरामे रचीछे.
१६५.	धोळकाना सिद्धनाथ महादेवना देवळनो लेख.	संस्कृत बाळ बोध	विक्रम संवत् १६२७	रणक नामना ब्राह्मणे पोताने नामे रणकेश्वर महादेवनी स्थापना करी.
१६६.	धोळकाना सिद्धनाथ महादेवनी पासे वाव उपरनी देरीमांनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १४५५	पादशाह दफरखाननुं राज्य हतुं त्यारे टल्क वंशमां उत्पन्न थएला आशपाळना दीकरा पूर्णपाळनो पुत्र सहदेव, ए पादशाहनो मानीतो नें शत्रुओने हणनारो अने पुण्यशाळी हतो, तेने आशचंद्रनामे एकज पुत्र थयो ते नानी उमरमां अकाळमृत्युए गुजरी जवाथी सहदेव अने तेनी स्त्रीए पोताना प्रीतीवाळा पुत्रनी नामना माटे वाव करावी.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

१६७.	धोळकामां कुंभार टींबे वावा देवगरना घरमांथी मळेला पथरनो लेख.	बाळबो धलीपी	विक्रम संवत् १७८९	धवळेश्वर माहादेव जे शेहेरमां जयपामेछे ते शेहेरमां वशीष्टगोत्रमां जन्मेलो दक्षिणनो रहेवाशी ईश्वरनोभक्त, दयाळु, लाजवाळो, बाजीराव नामे पंडीत राजकार भारमां सही सीका करनारो. अने सर्व धनुषधारीनें दंड आपनार कुशल नीलकंठनो नानेरो भाइ हतो तेणे पुरापाणी भरेली वाव करावी.
१६८.	खंभातमां आदीश्वर भगवानना देरानो लेख.	॥	विक्रम संवत् १२८९	गुजरानना राजा पासे यशपामेलो पोरवाडना वंशमां चंडप थयो, तेनो चंडप्रसाद; तेनो सुर, अने सोम, तेनो अश्वपाळ, तेनो भाई त्रीभोवनपाळ, अश्वपाळना अजयामळदेव, वस्तुपाळ, तेजपाळ ए चार थयाते वस्तुपाळे पौषधशाळा करावी.
१६९.	खंभातमां ठमणा पारश्वनाथना देरानो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३६६	अलाउदीन सुलतानना प्रतीनीधी अलाखानना राज्यमां उकेशवंशना साहजेस

डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर

				ळे अजीतस्वामीनुं देवल कराव्युं.
१७०.	खंभातना चींतामणी पार्श्वनाथना देरामांनो लेख.	संस्कृत बाल बोध	विक्रम संवत् १६४७	वर्धमान प्रभुना पटमां श्रीसुधर्मा नामना पंडीत थया तेना पटमां हीरविजयसुरी थया जे के संवत् १६३९ मां अकबर बादशाहना बोलाववाथी त्यां गया अने तेने बोधकरी केटलाएक कर माफ कराव्या.
१७१.	खंभातमां कुंतनाथना देरांनो अधुरो लेख.	॥		ब्रह्माजीना चौलुक्य (अंजळी) थकी चौलुक्य थयो जेनाथी चौलुक्य नामें वंश कहेवाणो तेनो अर्णोराज, तेनो लवणप्रसाद ते राजाए दीगवीजयमां चेदी, कुंतल, कामरुप, दशार्ण, कांबोज केरल, सुरशेन एटला देशना राजाओने हराव्या, ते राजानो पुत्र वीरधवल तेनो वीशळदेव राजाथयो.
१७२.	खंभातना माणकचोकनी खडकीमां आदिश्वरना देरानो लेख.	॥	विक्रम संवत् १६६९	खंभातना रेहेवाशी उकेश ज्ञातिना सोनी तेजपाळनीस्त्री, तेजल देनामनीए भोंयरावाळुं श्रीजैनदेवनुं देवळ कराव्युं.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

	काठीआवाडना लेखो.			
१७३.	जसदण पासेना कालुपीरना स्थंभपरनो लेख.	संस्कृत बा०	विक्रम संवत् १२९२	श्री सहजीगपुरमां दरवर्षे छ द्रम ब्रह्मपदमां वरशाशन करी आप्यां.
१७४.	अमरेली अने फतेपुर वचे नदीना कांठापरनो लेख.		विक्रम संवत् १३५०	दीवान खानश्री नवरंगखानने ताबे अमरेलीना नवापुराना महाजननो वेरो माफ कर्या बाबत.
	हालारना लेखो.			
१७५.	घुमली पासे कंसारीना देरापासे कीर्त्तिस्थंभ पडेलो छे तेनो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३४७	राणश्री भाण जेठवना राज्यमां राजश्रीसमर तथा राज भारमल वगरे लडाइमां मराणा.
१७६.	मोजे झरणावाळी गोपनी देरीनो लेख.	प्राचिन		आ लेख प्राचीनछे तेनो तरजुमो थई शकतो नथी.
१७७.	मोजे भराणानो लेख.	संस्कृत	विक्रम संवत् १३२५	अणहीलवाडमां भीमदेवनुं राज्य हतुं त्यारें सौराष्ट्र देशाधीपती सावंतसीहनी आज्ञाअेकरी ठकर अरीसींह अने ठकर

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

				जयसींहे मळीने मात्रादेवी वावमाटे भद्राणक अथवा भरांणानी मांडवीपर वरशास न करी आप्युं.
१७८.	नवानगर संस्थानना भाणवड प्रगणामां गुंदा गामनो लेख.	प्राचीन		महाक्षत्रप स्वामीचष्ठनना दीकरानो दीकरो जयदांमा तेना दीकरानो दीकरो महाक्षत्रप रुद्रदामा तेनो पुत्र रुद्रसींहना वखतमां आभीरसेनापती बाहकना पुत्र रुद्रभुतीअे रसोवद्रगाममां घुनो कुवो बंधाव्यो.
१७९.	रावळ परगणामां कल्याण पर नीचे बांकोडी गामनो लेख.	साहना वखत नीली पीछे		आ लेख त्रुटक छे मांहे गुहसेननु नाम वंचायछे.
१८०.	घुमली पासे कंसारीना देशपासेना पाळीआनो लेख.	॥	विक्रम संतत १३७१	राणा श्री इत्यादी चावडा एटलु वंचायछे.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

	बाबरीआ वाडना लेखो.			
१८१.	शीयाळ बेटमांथी मळेलो लेख.	बाल बो धालिपी	विक्रम संवत् १३००	सहजीगपुरना रहेवासी पलीवाळ ज्ञातीना शेठे मलीनाथनी प्रतीष्टा करी.
१८२.	शीयाळ बेटनो बीजो लेख.	॥	विक्रम संवत् १३१५	महुवामां महावीर स्वामिना देरामां पोरवाळ शेठ आसपाळना दीकरा आसदेवना दीकरा गांधी चीवाए पोताना कल्याण सारु पार्श्वनाथनी मूर्ति करावी.
१८३.	शीयाळ बेटनो त्रीजो लेख.	॥	विक्रम संवत् १२७२	टीमाणाना मेहेरराज रणसींहना श्रेय माटे सर्व संघे मळीने महावीरनी प्रतीमा स्थापी.
	बरडाना लेखो.			
१८४.	बीलेश्वर महादेवनी जग्याबाहर पाळीआनो लेख	॥	विक्रम संवत् १५८८	कावली पाळखान अनें काठीनें झगडो थयो तेमां मराणां.

डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर

मी

१८५.	पोरबंदर मीठीमांडवी पासे कंदोईनी दुकानपासे गायना चीत्रवाळो लेख.	संस्कृत	विक्रम संवत् १२१५	वीक्रमसींहना वीजय राज्यमां तेना कारभारी नागडसींह हता त्यारे वीद्यावर परायण सौराष्ट्रना मंडळेश्वर सींह आदी पंचकुळनी प्राप्ती माटे सुदामा पुरमां कांइ लागो करी आप्यो.
१८६.	वीसावडा परीआदरी ना खांभानो लेख.	॥	विक्रम संवत् १४५६	वीझराना दीकरा माणा मराणा तथा तेनी साथे तेनो भाणेज कलरसी मराणो तेनी उपर शीवना दीकरा नायाए महादेवनी देरी करावी.
१८७.	वीसावाडा गाममां सीद्धनाथ महादेवना देरामां गोखलानी मूर्तिनो लेख.	॥	विक्रम संवत १२६२	राणश्री सींहना राज्यमां राणश्री वीक्रमादीत्यनी मूर्ति करावी नागर जातना ब्राह्मण मोटावइजाए लख्युं सलाट जाल्हणे मूर्ति लखी.
१८८.	गोसा गामनी दक्षिणे अवेडोछे त्यांनो लेख.	॥	विक्रम संवत १५३६	पातसाह श्री महमदना राज्यमां गोसा गाममां राणश्री वीक्रमाजीतना राज्यमां

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

				नागरवाणीआ सुराना दीकरा मुंजालीअे वाव करावी.
१८९.	कांटेला गामना रेवती कुंडउपरना जुना देवळनो लेख.	संस्कृत बाल बोध	विक्रम संवत १३२०	श्रीमालपुरमां उदयनामनो पुरुष थ-यो तेनो चाहड तेनो पद्मसींह तेना त्रण दीकरा सामतसींह अने लक्षमणसींह ने वीसल राजानो लक्षमणसींह कारभारी थ-यो, सामनसींह अरजुनदेवनो कारभारी थयो, तेणे द्वारकाना मार्गमां रेवती कुंड कराव्यो.
१९०.	गाम आजकनी पासे सीतामाईनी जगोमां बीजा स्थंभनो लेख.	॥	विक्रम संवत १५११	पोरबंदरना महाराणा श्री भाणना दीकरा क्षेमकरणनुं ब्राह्मणनी रक्षाअर्थे युद्धमां मरण थयुं.
	ओखामंडळना लेखो.			
१९१.	द्वारकां अने धींणकी वचे करणा दैतना पाळीआनो.	॥	विक्रम संवत १४५६	राणश्री जसपरतु वीजयराज्ये करणदना दीकरा सींहनुं गोग्रहमां मृत्यु.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

१९२.	बेटमां जुनी शंखराइनो लेख.	संस्कृत बाळ बोध	विक्रम संवत् ११०२	मुलतानी दालणनी साथे स्त्री बालक आदीनी रक्षासारु युद्ध करतां राण वीक्रम सींहनुं मृत्यु थयुं.
१९३.	शंखनारायणना मंदीर नो बीजो लेख.	॥	विक्रम संवत् १९०२	संवत् १७४४ नी सालमां कच्छदेश-ना राजा रावश्री प्रागजीअें देरुं कराव्युं, त्यारबाद बे त्रण जीर्णोद्धार थया विगेरे.
१९४.	बेट संखोद्धार लक्ष्मी-जीनी वखार पासेना पाळी आनो लेख.		विक्रम संवत १७३८	राणा भीमजीनी मरण तीथी जेठ शु-द ५ संवत् १७३८
१९५.	द्वारकानी लाइब्रेरी पा से पडेलो लेख.	प्राचिन लीपी.		राज्ञो महाक्षत्रप स्वामी रुद्रसेनना १३२ मां वर्षमां वानीजीकना पुत्रे जीवो ना हीतसारु जलाशय कर्‍यो.
१९६.	पींडाराना नैरुत खुणाना बीजा पाळीआनो लेख.	संस्कृत	विक्रम संवत १२५८	राम देवनी स्त्री सती थई.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

संस्थान भावनगरना प्राचीन शोध खातामां जे जे फारसी लेखोनो संग्रह थयो तेनुं सूची पत्र.

नंबर.	लेख कये स्थळेथी मळ्यो.	भाषा अने लिपी.	क्या संवतनो लेख.	लेखनी टुंक मतलब.
	गुजरातना लेखो.			
१.	मेवाडना रस्तामां सलीमपरा गाम आवेछे त्यांनी वावनो लेख.	फारसी.	हीजरी सन १०७४	सुलतान सलीम जाहांगीरना जमानामां तथा नवाव खातेनजहानबीन दौलतखानना सुबेदारीना वखतमां वहुरा सुलेमान बीन दाउद बीन युसप बीन युमहंमद कसबे मोगराथना रहेनारे वाव करावी.
	संस्थान भावनगरना फारसी लेखो.			
२.	महुवेथी तलगाजारडे	॥	ही. स.७००	मलीक आसारुल मुल्कं जमानाना बा-

डॉ. प्रद्युम्न भ. ખાચર

	जतां रस्तापरनी इदमसीदनो लेख.			बादशाहना वखतमा मसीद बनावी.
३.	तळाजामा भवानी मातापासेना तकीआनो लेख.	अरबी	हीजरी सन १०७२	काजी अबदुल रहेमानना दीकरा दौलतने शाहादत मळी तेना नामथी आ मसीद बनावी.
४.	तळाजाना हसनपीरनी जग्यानो लेख.	फारसी	हीजरी सन ९७४	मुजाफरशाहाना वखतमां सैयद सादीके आ मसीद बनावी
५.	बुधेल गामना गंजपीरनी जग्यानो लेख.	॥	हीजरी सन ११०३	पीरना दीवानपणानो सीलो नथुशानें ईनाममां मळ्यो.
	गोहिलवाडनां बीजां संस्थानोमांथी मळेला फारसी लेखो.			
६.	लोलीआणानी मसीनो लेख.	फारसी	हीजरी सन ७६०	आ मसीद पेस्तर बादशाहना उमदनुल मुल्कं हमेशाना वखतमां बनावी पछी

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

				जेपाळदार साहेबें बनावी बाद सुलतान महनदशाहना जमानामां हुकमथी नालायक चाकरे त्यां खासतनुं मकान करवाथी मसीद बनावी.
७.	लोलीआणामां जुनी मसीना लेखनी नकल.	फारसी	हीजरी सन ७२१	करमलाशाह महमुदे जाते मसीद बनावी.
	गोघा परगणाना फारसी लेखो.			
८.	गोघामां मोसमपरा पासेनी ईदगाहनो लेख.	॥	हीजरी सन ७७७	सुलतान बुकरखान आजमजफरखान बीन वजीहुलमुल्क तेणे ईदगाह बनावी.
९.	गोघामां डाकतरना बंगला पासे आंबली तळेनी तकतीनो लेख.	अरबी	हीजरी सन ५९१	बावा ताजुदीन बदरुदीन नाशवाळा घरमांथी कायम रहेवा वाळा घरमां गया.

डॉ. प्रधुम्न ભ. ખાચર

१०.	गोघामां डाकतरना बंगला पासे आंबली तळे-नी बीजी तकतीनो लेख.	अरबी	हीजरी सन ९२१	खाजां अमरदीन महमुजीजान बीन महंमद नाशवंत घर छोडी कायम घरमां रहेवा गया.
११.	गोघामां बंदरपर ह-जरत पीरना मकाननी दीवाल परनो लेख.	फारसी		जमानाना बादशाह महमदशाह आ-लमगीरना जमानमां टंडेल बापाजी बीन मुंसाजीए मसीद शणगारीछे टंडेल कादरी सैयदे बद्रशाह बीन काजम अलीमीयानो खलीफोछे.
१२.	गोघामां जुना घांची-वाडा पासेनी पडीगयेली मसीदनो लेख.	॥	हीजरी सन १०२२	आ मसीद मोटाई अने मानवंता सो-दागर बक्षुबीन हसने बनावी.
१३.	मोजे खरकडीना बा-लनशाहनी दरगाहनो लेख	अरबी	हीजरी सन ६६६	बालनशाहना हुलामणानुं नाम अब-दालीनछे तेनुं खरुंनाम अबुमहांमद तेना बापनुं नाम महांमद ते अबुबकर कुरेसीनो दीकरो थाय आ बालनशाह हीजरी सन ५६६ ना रमजान महिनानी राते जन्मो

डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर

				१०० वरस जीवी ६६६ ना सफरनी सातमी तारीखे मुवो.
	उंडसंवेयाना फारसी लेखो.			
१४.	दाठामां लीलापीरनी जग्यानो लेख.	फारसी	हीजरी सन १०९०	मलेक करीमना तरफथी महमद बीन आलमें मसीद बनावी.
	सोरठना फारसी लेखो.			
१५.	प्रभासपाटण सोमनाथ महादेवनी पासे पानवाडीनी मसीदनो लेख.	॥	हीजरी सन ७२०	अहमद तुघलकशाहना जमानामां वादशाहना तरफथी आ मुलकनो वाली मलीक ताजवलदें आ मसीद बनावी.
१६	प्रभासपाटणना मोहोटा दरवाजा पासे हामदजमादारनी मसीदनो लेख.	॥	हीजरी सन ८२०	सुलतान अहमदशाह बीन महम्मदबीन मुजाफरशाहना जमानामां फदलुल्लाह अहमद बीन अबुरमजाए आ मसीद ब-

ડૉ. પ્રધુમ્ન ભ. ખાચર

				नावीछे आ मसीद खरेखर खुदाने माटे-जछे.
१७.	प्रभासपाटणनो पांच-बोबीना रोजानो लेख.	फारसी	हीजरी सन ९९७	महमुदशाह बीन महमदशाह बीन अहमदशाह बीन महमदशाह बीन मुजाफरशाहना वखतमां पातशाहना हथीयार राखनार बुढा बीन गुल बीन कमाल बीन लध्धा बीन फताए आ मसीद बनावी.
१८.	प्रभासपाटणमां मोहोटे दरवाजे जमणी बाजु खोडेला पथरनो लेख.	॥	हीजरी सन ८७६	महमदशाह बीन मुजाफरशाहें बनाव्युं
१९.	प्रभासपाटण काजीनी नवी मसीदनी अंदरनो लेख.	॥		महमद बीन उसमाल बीन उमादुल मुल्हें मसीद बनावी.
२०.	प्रभासपाटण काजीनी नवी मसीदनो लेख.	॥	हीजरी सन ९००	महमुद बीन महमद ईनसाफी बादशाहना वखतमां आ मसीद रुकमान रावतें बनावी.

डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर

२१.	प्रभासपाटणमां मोहोटा दरवाजा बहार मीठाशाभंगनो लेख.	फारसी		आ मसीद बाई वारु अमदुसमदनी दीकरीए बनावी.
२२.	प्रभासपाटणमां बजारमां फोजदारना उतारा पासे मसीदछे तेनो लेख.	॥		सुलतान अहमद बीन महमद बीन मुजफर सुलताननना वखतमां आ मसीद बनावी.
२३.	प्रभासपाटणमां मसीदनो लेख.	अरबी	हीजरी सन ८६६	अहमदशाह बीन महमदशाह बीन अहमदशाह बीन महमदशाह बीन मुजाफरशाहना वखतमां खुरेसी वढगडे मसीद बनावी.
२४.	प्रभासपाटणमां बजारनी अंदर चोकमां एक दुकानछे तेनी भीतमांनो लेख.	फारसी	हीजरी सन १०९६	बादशाहनो अमीर बीरखां प्रभासनी रक्षासाटे आव्यो त्यारे हुकमदारो वेपारीनेज अनाज आपता तेथी बादशाहने अने रैयतने नुकशान वेठवुं पडतुं ते दुःख मटाडयुं.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

२५.	पाटणना पश्चीम दरवाजा बाहार कबरस्तान पासे जाफर मुजाफरनी मसीदनो लेख.	फारसी	हीजरी सन ९१०	आ मसीद सुलतानशाह बीन महमदे बनावीछे.
२६.	प्रभासपाटण मोहोटे दरवाजे पेहेली दोढीनी डाबी दीवालपरनो लेख.	॥		अबुल मुजफर अहमदशाह बीन महमदशाह बीन अहमदशाह बीन महमदशाह बीन मुजफरशाह तेणे मुसलमान लोकोपर धरमवीरुध जुलम थयो हतो ते दुर करीने हवे ते प्रमाणे जे हिंदु करे तेने सजा करवी ठरावी.
२७.	पाटण अने वेरावळ वचे मांगरोळी शाहनी दरगाहनो लेख.	॥	हीजरी सन १००३	बाबा हाजीमहंमद मंगलोरीनो आ मुबारीक रोजो अबदुलाखान बीन अलीखाने चणाव्योछे.
२८.	मांगरोळमां रावळी मसीदनो लेख.	॥	हीजरी सन ११४९	मीर अबदुरहीम वलदे मीर महम्मदवाकर बीन मीर सदरुदीन शाहादत पाम्या.

डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर

			करीने हवे पछी कोई अमलदारे तेम न करवु ए बाबत आ लेखमां प्रतीज्ञा लखेलीछे.
३३.	मांगरोळमां वा[illegible] फारसी उगमणे दरवाजे सं[illegible] ओने बेसवाना चोरा[illegible] लेख.	हीजरी सन ७००	जफरखान वजीहुलमुल्क गुजरातना कामदार तरफथी मलीक बदरबीझल करीने मोहोटो अमीर सोरठनो सुबो हतो तेना तरफथी तेनो नायक मलीक शेख बीन ताजे आ मजबुत कील्लो बंधाव्यो. आ मकरबो अकबर मलीक अहमदनोछे ते तेना दीकरा ईलयासे चणाव्योछे.
३४.	मांगरोळनी बहार [illegible] ॥ रफ अहमदमशाकनं[illegible] सीदनो लेख.	हीजरी सन ७९१	
३५.	मांगरोळनी बह[illegible] । त्तर तरफ रेहेमतनी [illegible] दनो लेख.	हीजरी सन ९८४	सुलतान अबुल मुजफर फीरोजशाहना जमानामां काजी नेमते अवलीआ जलालुलहकना नामथी आ मसीद बनावीछे.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

३६.	मांगरोळ गादीने दरवाजे दीवालमां चणेली डाबी तरफनी सफेत पाटनो लेख.			नसरतुदीन बादशाहना जमानामां तेनो वजीर मुजफर जफरखां हतो ते वखते सोरठनो सुबो याकुबखां हतो तेना मददगार पेहेलवान तमीम अहमद तथा मलीक बखर सईदना नानेरा भाईए मांगरोळनो गढ बंधाव्यो.
३७.	मांगरोळमां दरवाजा तरफ जतां जुमा मसीदनो लेख.	फारसी	हीजरी सन ७८५	फीरोजशाहना जमानामां ईजजुदीन बीन आरामशाहना प्रयत्नथी आ मकान बन्युंछे.
३८.	मांगरोळमां गादीने दरवाजे डाबी बाजु दीवालमां चणेली पीळी पाटनो लेख.	॥	हीजरी सन	सुलतान अहमदशाहना जमानामां ज्यारे शाहजादो फतेहखांन कीले गीरनारनी फतेह करवा जतो हतो त्यारे मांगरोळ तथा चोरवाडना महाजनोए अरज करवाथी शरे वीरुध नवा धारा बंध करवा परवानो लखी आप्यो वीगेरे.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

				बनावीछे.
४३.	मांगरोळ गादीने दरवाजे कबरोवाळा चोतरा परनो लेख.	फारसी	हीजरी सन ८००	सुलतान अहमदशाह बीन महमदशाहना जमानामां अमीर कुतब आलमें मसजीद बनावी.
४४.	मांगरोळ गादीने दरवाजे जमणी बाजुनी चोपाटमां दीवालपर चणेलो लेख.	॥	हीजरी सन ८०५	बादशाहना तावेदार शेहबदरें लोकनी अबादी माटे आहरोनी सादीमां कोटवाळ कर लेता ते माफ कर्यो.
४५.	वेरावळमां मांडवीनी अंदर फुरजानो लेख.	॥	हीजरी सन ८७०	सुलतान महमुदशाह बीन महमदशाह बीन अहमदशाह बीन महमदशाह बीन मुजफरशाहना वखतमां महमद बीन हाजीअली बीन महमद गीलान देशना रहेनारे मसीद बनावी.
४६.	वेरावळनी जुमामसीदनो लेख.	॥	हीजरी सन ९३२	सुलतान महमुद कुत्ब बीन महमदशाह बीन अहमदशाह बीन महमदशाह

डॉ. प्रद्युम्न भ. खाचर

				वीन मुजफरशाहें मसीद बनावी.
४७.	उनामां कोटनी अंदर हजरत पीरना रोजानी अंदरनो लेख.	फारसी		अबुल मुजफर सर्व पातशाहोनो उपरी तेना वखतमां ठेकाणे ठेकाणे आबादी थई जफरखान अबुलमुजफर हजरतशाहना नामनो आ रोजो.
४८.	शेहेर राणपुर आगळ कीले शाहापुरमांनो पेहेलो लेख.	॥	हीजरी सन १०४८	जमानानी मोहोटाई वाळो आजमखां जेवो खान दुनीआनी कन्याए जाण्यो नथी ते केवोछे दुनीआनो सरदार जमानानो शुरो रीस भरेलो सावजछे.
४९.	राणपुर आगळ कीले शाहापुरनो बीजो लेख.	॥	हीजरी सन १०५१	आजमखां गुजरातनो सुबो होवाथी आ कुवो बंधाव्यो.
५०.	राणपुर आगळ कीले शाहपुरनो त्रीजो लेख.	॥	हीजरी सन १०५०	बादशाह शाहेजखानना वखतें गुजरातना सुबा आजमखांए आ मसीद बनावी.
५१.	राणपुर आगळ कीले शाहपुरमांनो चोथो लेख.	॥	हीजरी सन १०५२	गुजरातना सुबा आजमखांए हीजरी सन १०५१ मां आ हमामनी चणतर सरु करी.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

३९.	मांगरोळमां गादीने दरवाजे डाबी बाजु दीवालमां चणेली सफेत पाटनो लेख.	फारसी.	हीजरी सन ११६२.	कसबे मांगरोळनें सइयद सीकंदरें फतेह कस्या बाद त्यां ईसलामी धर्मनी मशाल रोशन हती बाद दक्षिणीओना हाथमां आव्या पछी ते धर्म उपर जुलम हतो ते मलीक शाहबुद्दीन तथा शेख फरुदीने फतेह कस्याथी ते धर्मनो मजबुत पायो थयो.
४०.	मांगरोळ बारकोटथी बंदर परना रस्तापर बावन सबुरीनी मसीदनो लेख.	॥		आ मसीद लोकोने धर्मनो रस्तो चलाववा माटे अमीन मुबारके बनावी.
४१.	मांगरोळ लालपुरमां सदरमीआनी मेडीनी पछीतमां चणेलो लेख.	॥	हीजरी सन १०४६.	आ गाम लालबेगें हीजरी सन १०३३ मां वसाव्युं.
४२.	मांगरोळना पीपळीआ चोरानो लेख.	॥		खुनल कुंवर राजपुर कुंवरनी गादीए स्वर्गवासी मलेक गजुना नामथी मसीद

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

२९	मांगरोळ रावली मसीदनी दीवालमां चणेलो लेख.	फारसी	हीजरी सन ७८०	फीरोजशाहना जमानामां साहेबजादा मलीक अबदुल मलीक हुस्सामना यत्नथी आ मसीद चणाइछे.
३०.	मांगरोळमां कोटनी उगमणी तरफ जेलना दरवाजनी अंदरनी मसीदनो लेख.	॥	हीजरी सन ७८७	फीरोजशाह बादशाहना जमानामां बादशाहना वजीर महमद खजाए आ मसजीद चणावीछे.
३१.	मांगरोळमां कोटमां बडी माडीमां मेडी पर अगासी मांनो लेख.	॥	हीजरी सन १०४७	शाहजहां बादशाहना जमानामां बादशाहना वजीर जमालखांनी जांगीरमां मांगरोळ प्रगणुं हतुं ते वखते तेणे आ बादशाही धर्मशाळा बनावी.
३२.	मांगरोळमां दरबारगढना घावाखानाना दरवाजा वहार डावी बाजुनी दीवालमांनो लेख.	॥	हीजरी सन १०९७	बादशाहनी दरगाहनो एक गुलामशाह वीरदीखां ज्यारे मांगरोळमां आव्यो त्यांरे तेने खबर पडीके हुकमदारो पोतानी जांगीरनुं जे अनाज आवेछे ते वेपारीओने उधडुं आपेछे अने तेथी वस्तीने दुःख वेठवुं पडेछे तथी तेणे ए चाल बंध-

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

કડક સૂચના

હમણાં હમણાં એક સેવાયજ્ઞનું ભૂત વળગેલ છે કે સહુ ઇતિહાસના સંશોધકો અને રસિકજનોને જૂના ઐતિહાસિક પુસ્તકો સરળતાથી મળી રહે, પણ આ યુગમાં તો લોકો પૈસા કમાવવાનું જ વિચારે છે અને આવા જૂના પુસ્તકો માં પોતાની વેબસાઇટ કે ફેસબુકમાં અડધા મૂકીને દુનિયામાં ડોલરની કિંમતમાં વેચી રહ્યા છે આ અટકવું જોઇએ. જ્ઞાનને વેચાય નહીં અને વહેંચવાનો ઉપક્રમ રાખવો જોઇએ તો આવા પુસ્તકો કોઈએ વેચાતા લેવા નહીં કે સેવા કરો ઇતિહાસ સંશોધન કમાવવાનું ક્ષેત્ર નથી.

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ખાચર
જૂનાગઢ
મો - 98794 21025.

સૌરાષ્ટ્રનો ગૌરવવંતો ઇતિહાસ

લેખક

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

કાઠીઓ અને કાઠિયાવાડ

પ્રા. ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ખાચર

કાઠિયાવાડ સર્વસંગ્રહ

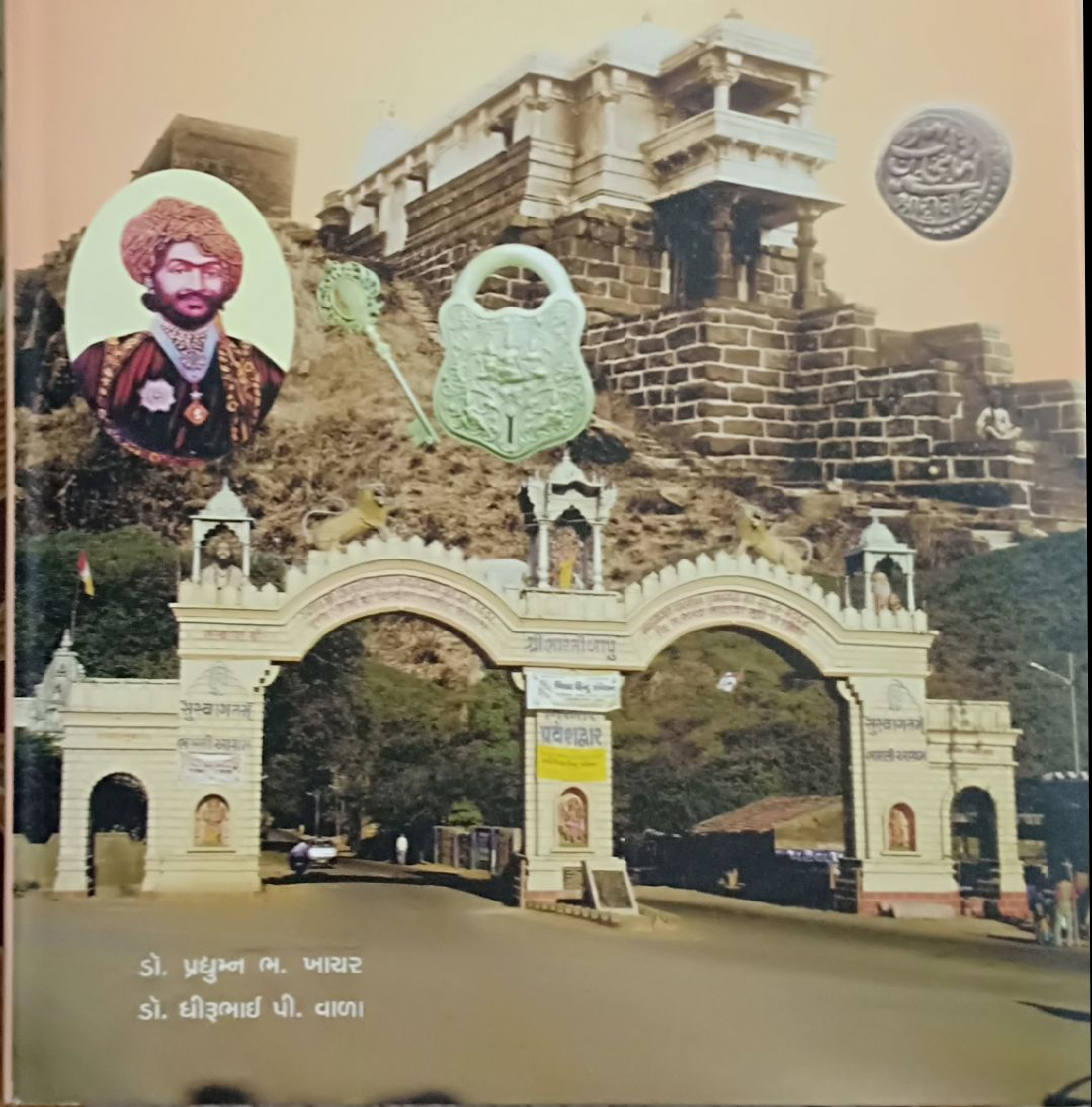

કર્નલ જે. ડબલ્યુ. વોટસન

પ્રાચીન-અર્વાચીન જૂનાગઢનો સચિત્ર ઈતિહાસ

તસવીરોમાં જૂનાગઢ

ડો. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

ડો. ધીરૂભાઈ પી. વાળા

ગિરનારનો ઇતિહાસ

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

સોરઠ સરકાર

નવાબ મહાબતખાનજી

લેખક
ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ખ. ખાચર

કાઠીયાવાડ ના રાજવીઓ

પ્ર. ભ. ખાચર
પી. આર. મારૂ

હરિ હરખિયા કાઠીને જોઈ, કહે કાઠી જેવા નહીં કોઈ,
કાઠી માયાળુ ને શૂરા, પ્રેમભક્તિ વિશે પૂરા.

સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયમાં કાઠી દરબારોનું પ્રદાન

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

ઇતિહાસનો આરાધક

ડૉ. ધીરૂભાઈ પી. વાળા

પ્રકાશક

ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ભ. ખાચર

'શિવશક્તિ' વાલાણી નગર,

પ્લોટ નં. ૧૪, શેરી નં : ૨ જૂનાગઢ

ઈમેલ : **pkhachar@gmail.com**

મો. ૯૮૭૯૪૨૧૦૨૫

લેખકના અન્ય પ્રકાશનો

૧.	કાઠી ઈતિહાસ અને સંસ્કૃતિ -**૧૯૯૭**	અપ્રાપ્ય
૨.	પ્રાચીન ભારતના વિદેશીયાત્રી - **૨૦૦૦**	અપ્રાપ્ય
૩.	ભૂચર મોરીની લડાઇ -**૨૦૦૦**	અપ્રાપ્ય
૪.	ઈતિહાસ સુમન -**૨૦૦૧**	રૂા. ૪૦
૫.	સોરઠની વિદ્યાપીઠ બહાઉદ્દીન કૉલેજ - **૨૦૦૨**	રૂા. ૧૧૧
૬.	ઈતિહાસ એટલે ? -**૨૦૦૩**	રૂા. ૧૫૦
૭.	ગ્રંથો અને શિલાલેખો -**૨૦૦૩**	રૂા. ૧૧
૮.	ભૂલે બિસરે આઇને -**૨૦૦૪**	અપ્રાપ્ય
૯.	તવારીખ -**૨૦૦૪**	રૂા. ૯૦
૧૦.	સૌરાષ્ટ્ર ગુજરાતના શાસકોની વંશાવળીઓ - **૨૦૦૫**	રૂા. ૫૬
૧૧.	કાઠિયાવાડ સર્વસંગ્રહ -**૨૦૦૫**	રૂા. ૫૦૦
૧૨.	કાઠિયાવાડના રાજવીઓ -**૨૦૦૫**	અપ્રાપ્ય
૧૩.	સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયમાં કાઠી દરબારોનું પ્રદાન -**૨૦૦૬**	રૂા. ૭૦
૧૪.	કાઠીઓ અને કાઠિયાવાડ -**૨૦૦૬** (પીએચ.ડી.નો મહાનિબંધ પુસ્તક રૂપે પ્રગટ)	રૂા. ૪૦૦
૧૫.	બાબી રાજવંશના ગીતો -**૨૦૦૭**	રૂા. ૪૦
૧૬.	ઈતિહાસ મંજૂષા -**૨૦૦૮**	રૂા. ૭૦
૧૭.	શતદલ વ્યક્તિત્વ -**૨૦૦૮**	અમૂલ્ય
૧૮.	ગિરનારનો ઈતિહાસ -**૨૦૦૯**	રૂા. ૩૦૦
૧૯.	સૌરાષ્ટ્રનો ગૌરવવંતો ઈતિહાસ -**૨૦૧૦**	રૂા. ૬૦૦
૨૦.	તસવીરોમાં જૂનાગઢ -**૨૦૧૧**	રૂા. ૭૫૦
૨૧.	સોરઠ સરકાર નવાબ મહાબતખાનજી - **૨૦૧૨**	રૂા. ૨૦૦
૨૨.	સંશોધક પરિચય -**૨૦૧૨**	રૂા. ૫૬
૨૩.	ગિર ગિરનારના મંદિરો -**૨૦૧૩**	અમૂલ્ય
૨૪.	ઈતિહાસની અજાણી વાતો -**૨૦૧૫**	રૂા. ૭૦
૨૫.	ઈતિહાસ વારિધિ -**૨૦૧૬**	રૂા. ૧૫૦
૨૬	સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયમાં કાઠી દરબારોનું પ્રદાન -**૨૦૧૭** (સંવર્ધિત આવૃત્તિ)	રૂા. ૧૨૦

નોંધ : ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ખાચરના સંશોધન અને કાર્ય વિશે ડૉ. ધીરૂભાઇ વાળાએ 'ઇતિહાસનો આરાધક-ડૉ. પ્રદ્યુમ્ન ખાચર' સ્વતંત્ર પુસ્તક લખેલ છે.

કટાર લેખક :

(૧) સૌરાષ્ટ્ર ઈતિહાસને પાને — ફૂલછાબ

(૨) લોક કથાની વાતો — મુંબઇ સમાચાર